

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

สถานีพัฒนาที่ดินระยอง
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2
กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
สารบัญกรอบ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-4
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-1
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-1
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-6
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-10
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-15
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-5
3.3 ทรัพยากรดิน	3-5
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-6

บทที่ 5	การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1	ทรัพยากรดิน	5-1
5.2	ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3	การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 6	แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
6.2	นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-2
6.3	การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-4
6.4	เขตการใช้ที่ดิน	6-5
6.5	ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-10
6.6	การจัดการความเสี่ยง	6-10
บทที่ 7	การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1	ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2	ตัวชี้วัด	7-1
7.3	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2564	7-1
7.4	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-1
7.5	ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
7.6	ระยะเวลาดำเนินการ	7-7
เอกสารอ้างอิง		อ1
ภาคผนวก		
ภาคผนวกที่ 1	นโยบายของรัฐในการอนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้	ผ1-1
ภาคผนวกที่ 2	ทางเลือกในการลดพื้นที่ปลูกยางพารา	ผ2-1

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจ จังหวัดระยอง ปี 2532-2561	2-8
2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	2-11
2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ปี 2562	2-15
2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ปี 2562	2-16
2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ปี 2561	2-18
2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ปี 2561	2-21
3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย	3-1
3-2 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	3-9
3-3 สมบัติดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	3-12
3-4 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	3-16
5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	5-4
6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	6-2
6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	6-5
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2564	7-4
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-5
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง แผน 5 ปี (พ.ศ. 2564-2568)	7-6

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	2-3
2-2 ความลาดชัน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	2-4
2-3 ภูมิประเทศ ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	2-5
2-4 เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดระยอง	2-9
2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดระยอง	2-10
2-6 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	2-14
2-7 สัดส่วนคร่าวเรือนเกษตร ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	2-16
2-8 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ปี 2562	2-22
3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	3-2
3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	3-3
3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	3-4
3-4 ประเทศและชุดดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	3-14
3-5 ทรัพยากรดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	3-15
3-6 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	3-17
4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	4-5
4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	4-6
6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	6-12

สารบัญกรอบ

กรอบ

หน้า

- 1 หนังสือเรื่อง ขอรับการสนับสนุนแผนงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
ของเทศบาลตำบลบ้านต้า

7-9

คำนำ

แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง เป็นตำบลในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลในปี 2564 โดยแนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดินดังนี้ มีความเหมาะสมทางกายภาพ มีความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ สังคมยอมรับ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน ทางเลือกในการใช้ที่ดิน หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวิเคราะห์ปัญหา และร่วมกันเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกัน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ผลจากการวางแผนการใช้ที่ดินตามศักยภาพของพื้นที่และการใช้ที่ดิน จะนำไปสู่การกำหนดแผนงานกิจกรรมที่มาสอดคล้องต่อความต้องการของชุมชนในการจัดการทรัพยากรดินให้มีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ

สิงหาคม 2564

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 (1) ได้กำหนดให้มีการ “วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบล ให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศ ดังกล่าวข้างต้น จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 กันยายน 2563 - 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สรุปรวข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบประมาณที่ดินพิชิตที่ดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1974)

“ที่ดิน” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนพื้นผิวของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียว แต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำขั้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“ดิน” หมายรวมถึง หิน กรวด หาย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง เทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่คำนวณการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ละชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขอบเขตการกำเนิดดินที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก เป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิดและระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมีชีวภาพ และสัณฐานวิทยา (คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา, 2551: 128)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“การวางแผนการใช้ที่ดิน” หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางการลงทุน แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกัน รักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของ ดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ

“ตำบลเข้มแข็ง ศูนย์กลางการผลิตทางการเกษตร ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง โดยตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ จังหวัดระยอง มีเนื้อที่ 119,560 ไร่ หรือเท่ากับ 191.29 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังรูปที่ 2-1

ทิศเหนือติดต่อกับตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

ทิศใต้ติดต่อกับตำบลน้ำเป็น อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันตกติดต่อกับตำบลชำฉ้อ และตำบลเขาน้อย อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านคลองหิน

หมู่ที่ 2 บ้านห้วยทับมอญ

หมู่ที่ 3 บ้านเขาพัง

หมู่ที่ 4 บ้านห้วยทับมอญ

หมู่ที่ 5 บ้านปากแพรก

หมู่ที่ 6 บ้านยางเอน

หมู่ที่ 7 บ้านเขาจันทร์

หมู่ที่ 8 บ้านห้อยหัว

(องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชะเมา, 2559)

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

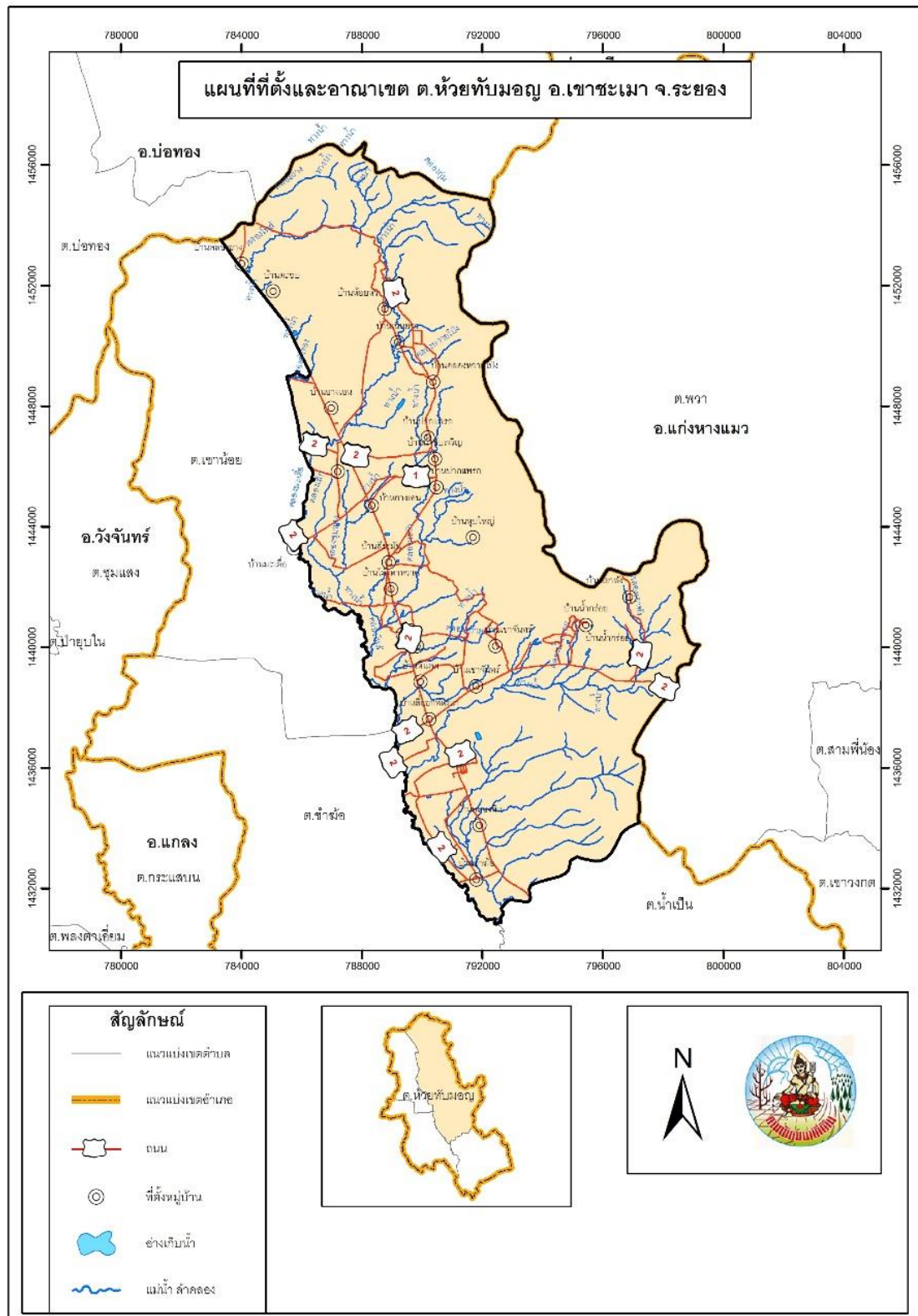
เดิมทีถิ่นนี้เป็นป่าไม้อย่างชุกชุม ชาวบ้านมักทำน้ำมันยางกันอยู่เสมอ และบริเวณนี้มีลำห้วยซึ่งมีน้ำ ชิงอยู่ตลอดทั้งปี ชาวบ้านได้อาศัยน้ำลำห้วยนี้ใช้สอยบริโภค ต่อมาเมื่อชาวบ้านชื่อ “ตามอญ” ย้ายมาจาก ที่ใดไม่ปรากฏชัด ได้มายกเพิงอาศัยอยู่ริมห้วยนั้น สำหรับพักอาศัยทำบ่อน้ำมันยางเป็นเวลานานหลายปี จนชาวบ้านเรียกห้วยแห่งนี้ว่า “ห้วยทับตามอญ” ต่อมาคำว่าตามหายไป เพราะชาวบ้านไม่นิยมเรียก คงเหลือ “ห้วยทับมอญ” เมื่อประชาชนเข้ามาอยู่ทำกินหนาแน่นขึ้นเป็นหมู่บ้าน จึงเรียกหมู่บ้านว่า หมู่บ้านห้วยทับมอญ (ศูนย์ข้อมูลกลางทางวัฒนธรรม, 2554)

2.4 สภาพภูมิประเทศ

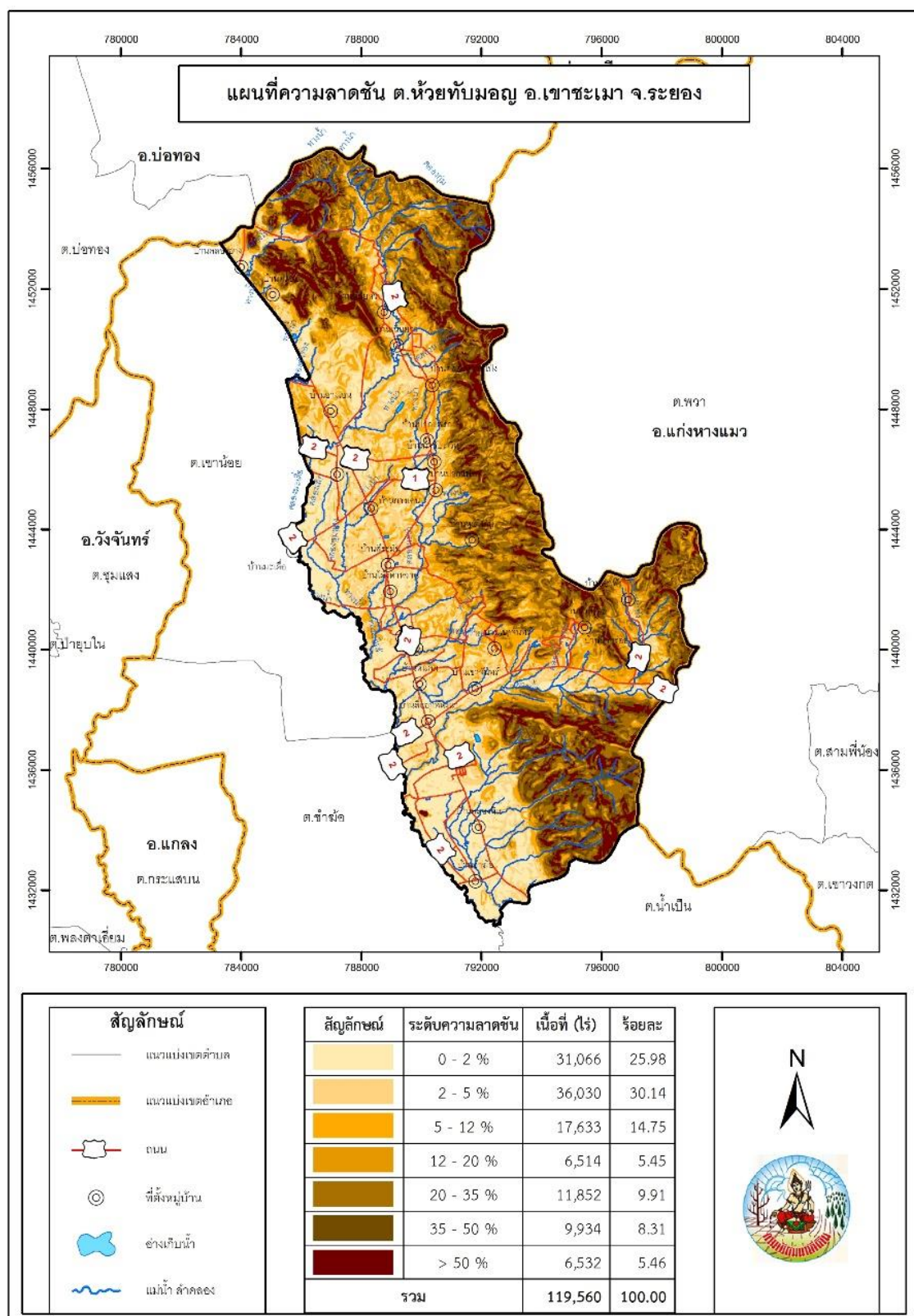
ลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเชิงเขา สลับเนินเขาและภูเขามีลักษณะเป็นลอนลูก คลื่นสูงต่ำสลับกันไป โดยส่วนใหญ่มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาเป็น 0-2 เปอร์เซ็นต์ และ 5-12 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ความสูงจากระดับทะเลปานกลาง 400-1,300 เมตร โดยด้านทิศเหนือและ

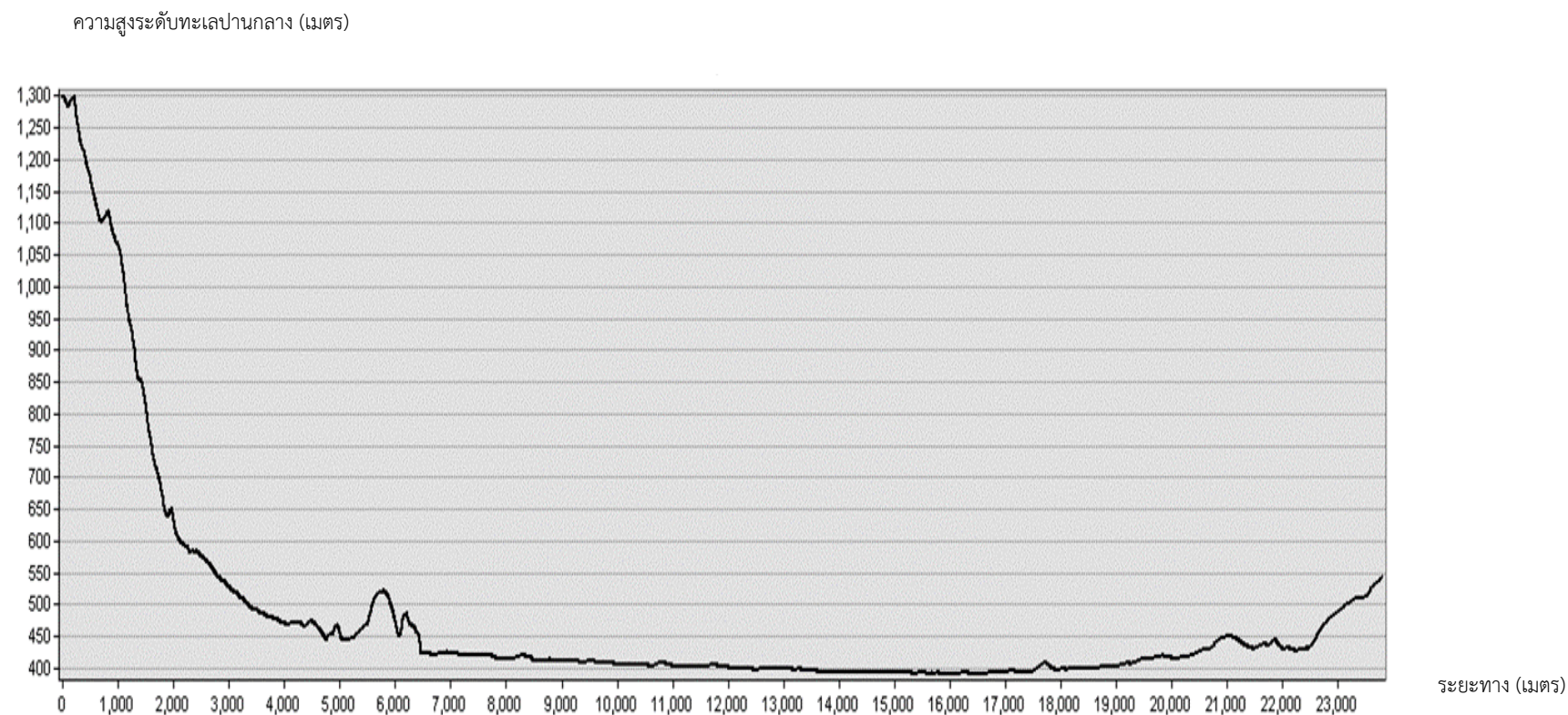
ทิศใต้ของตำบลเป็นพื้นที่สูงชัน ส่วนทางทิศเหนือเป็นพื้นที่ต้นน้ำที่ไหลไปหลายทิศทางของตำบลห้วยทับมอญ (รูปที่ 2-2 และรูปที่ 2-3)

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

รูปที่ 2-2 ความลาดชัน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

รูปที่ 2-3 ภูมิประเทศ ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

2.5 สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศจังหวัดระยอง มีรายละเอียดดังนี้

2.5.1 สภาพอากาศทั่วไป

ลักษณะอากาศของจังหวัดระยอง ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดปกคลุมประเทศไทย 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ กับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดปกคลุมในช่วงฤดูฝนประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่และเป็นลมที่พัดผ่านทะเลนำความชื้นและไอน้ำเข้าสู่จังหวัด ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกโดยทั่วไป

2.5.2 ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดระยอง พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกเป็น 3 ฤดูกาลดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่มีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุม ฤดูนี้อุณหภูมิของจังหวัดระยอง ไม่ลดต่ำมากเหมือนภาคอื่น ๆ เพราะเขตนี้อยู่ปลายมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ความหนาวเย็นจึงไม่ลดลงมาก นอกจากนี้ก็ยังมีชายฝั่งทะเลจึงทำให้จังหวัดระยองไม่หนาวเย็นมากนัก

ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลงคือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์และสิ้นสุดประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ระยะนี้มีลมตะวันออกเฉียงใต้และลมเฉื่อยจากทะเลในตอนบ่ายพัดมารวมกับลมตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำให้ลมมีกำลังแรงมากยิ่งขึ้น ดังนั้นฝั่งทะเลระยองในระยะเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายนจึงมีคลื่นลมค่อนข้างแรงในตอนบ่ายและเย็น ทำให้อุณหภูมิไม่สูง อากาศจึงไม่ร้อนมากนัก

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งจะนำความชื้นจากทะเลอันดามันพัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกทั่วไป

2.5.3 อุณหภูมิ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไป มีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของลมมรสุมเขตร้อน แบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว อุณหภูมิโดยเฉลี่ยตลอดปี ประมาณ 27.6 องศาเซลเซียส โดยอุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายนวัดได้ 38 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดในเดือนมกราคมวัดได้ 17.5 องศาเซลเซียส

2.5.4 ฝน

จากสถิติปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยจังหวัดระยอง พบว่า ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย คือ 1,314.5 มิลลิเมตรต่อปี ช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ เป็นระยะที่ฝนตกน้อยโดยในเดือนธันวาคมเป็นเดือนที่ฝนตกน้อยที่สุดเฉลี่ย 8.6 มิลลิเมตร ส่วนช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายนปริมาณฝนตกเพิ่มมากขึ้น และค่อยลดลงถึงช่วงเดือนสิงหาคม แล้วจึงเพิ่มขึ้นอีกในเดือนกันยายน โดยเดือนกันยายนมีปริมาณฝนตกมากที่สุดเฉลี่ย 253.7 มิลลิเมตร

(กรมอุตุนิยมวิทยา, 2560, 2562)

2.5.5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2561) ณ สถานีอุตุนิยมวิทยา จังหวัดระยอง ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนกุมภาพันธ์ถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินไป เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน และช่วงนี้อาจจะเกิดภาวะน้ำท่วมทำให้พืชเสียหายได้ในช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจจะเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ จะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนธันวาคมถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์

(ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-4 ถึง รูปที่ 2-5)

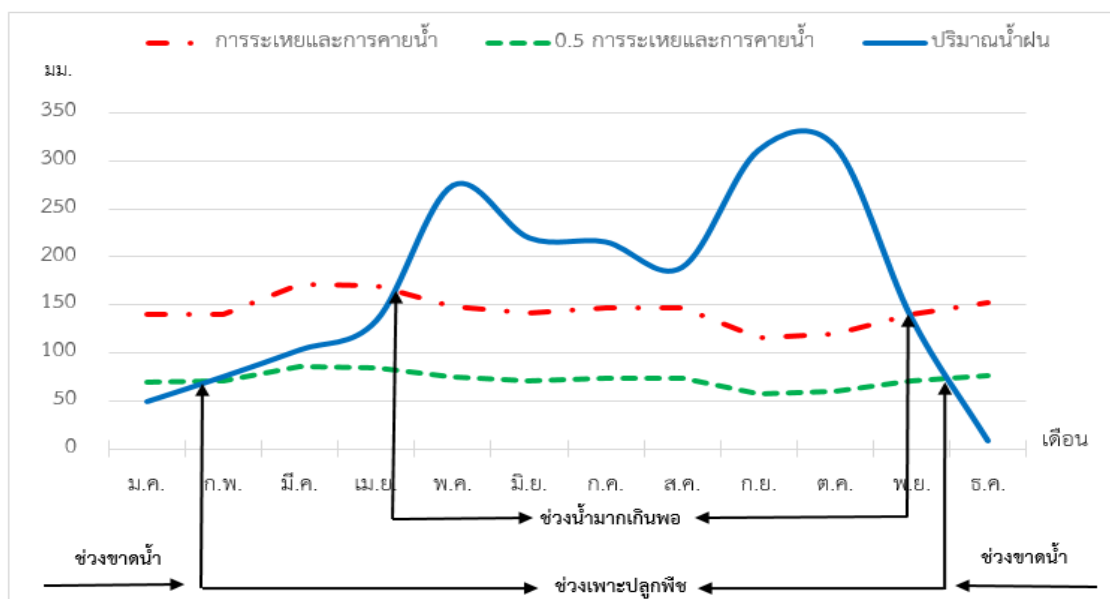
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีอุตุนิยมวิทยา จังหวัดระยอง ปี 2532-2561

เดือน	อุณหภูมิ ต่ำสุด (°C)	อุณหภูมิ สูงสุด (°C)	อุณหภูมิ เฉลี่ย (°C)	ความชื้น สัมพัทธ์ (%)	ปริมาณ น้ำฝน (มม.)	ความยาว นาน แสงแดด (ชม.)	ปริมาณ ฝนใช้การ* (มม.)	การระเหย และการคายน้ำ อ้างอิง* (มม.)
ม.ค.	21.1	31.9	26.1	74.0	48.6	251.2	19.2	139.9
ก.พ.	24.2	32.5	27.8	76.0	74.7	229.9	35.8	140.4
มี.ค.	26.2	33.3	29.0	76.0	102.6	252.9	58.1	170.8
เม.ย.	27.1	34.1	29.9	77.0	133.2	238.2	82.6	169.6
พ.ค.	26.8	33.7	29.8	78.0	274.0	182.6	195.2	148.5
มิ.ย.	26.8	32.9	29.4	78.0	219.2	140.2	151.4	141.7
ก.ค.	26.3	32.4	28.9	79.0	215.1	146.0	148.1	147.6
ส.ค.	26.2	32.2	28.7	80.0	188.6	140.7	126.9	146.3
ก.ย.	25.2	32.0	28.0	83.0	310.8	136.2	224.6	115.2
ต.ค.	24.3	32.2	27.5	82.0	314.9	174.0	227.9	120.0
พ.ย.	23.1	32.6	27.1	75.0	135.9	218.6	84.7	140.7
ธ.ค.	20.8	32.0	25.8	69.0	7.7	241.9	6.6	151.8
รวม	-	-	-	-	2,045.3	2,352.4	1,361.0	1,732.5
เฉลี่ย	24.8	32.7	28.2	77.0	-	-	-	-

หมายเหตุ: * จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2562)

รูปที่ 2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดระยอง

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2561) ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

- 1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,089 ไร่ หรือร้อยละ 1.75 ของพื้นที่ตำบล
- 2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 63,568 ไร่ หรือร้อยละ 53.17 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1) นาข้าว มีเนื้อที่ 10 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาร้าง

2.2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 1,587 ไร่ หรือร้อยละ 1.33 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไร่ร้าง

มันสำปะหลัง สับปะรด สับปะรด/ยางพารา

2.3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 54,677 ไร่ หรือร้อยละ 45.72 ของพื้นที่ตำบล ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ยืนต้นผสม ยางพารา ยางพารา/ไม้ผลผสม ยางพารา/กล้วย ยางพารา/ขนุน ยางพารา/มังคุด ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส สัก หมาก หมาก/ไม้ผลผสม หมาก/มังคุด

2.4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 7,246 ไร่ หรือร้อยละ 6.07 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ผลผสม พริกไทย เงาะทุเรียน กล้วย ลำไย ขนุน มังคุด ลำไยสด ลำไยหวาน มะปราง มะยงชิด มะม่วง หิมพานต์ กล้วย มะละกอ

2.5) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 48 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 52,739 ไร่ หรือร้อยละ 44.10 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ป่าไม้ผลัดใบ รอสภาพฟื้นฟู ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์

4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 592 ไร่ หรือร้อยละ 0.50 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง บ่อน้ำในไร่นา คลองชลประทาน

5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 572 ไร่ หรือร้อยละ 0.48 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย พืชไร่ ธรรมชาติ พืชไร่สลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม พื้นที่ถม (ตารางที่ 2-2 และรูปที่ 2-6)

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,089	1.75
A	พื้นที่เกษตรกรรม	63,568	53.17
A100	นาไร่	10	0.01
A200	ไร่ไร่	43	0.04
A204	มันสำปะหลัง	47	0.04
A205	สับปะรด	94	0.08
A205/A302	สับปะรด/ยางพารา	1,403	1.17
A300	ไม้ยืนต้นไร่/เสื่อมโทรม	581	0.49
A301	ไม้ยืนต้นผสม	22	0.02
A302	ยางพารา	53,043	44.34
A302/A401	ยางพารา/ไม้ผลผสม	26	0.02
A302/A411	ยางพารา/กล้วย	19	0.02
A302/A416	ยางพารา/ขนุน	7	0.01
A302/A419	ยางพารา/มังคุด	65	0.05
A303	ปาล์มน้ำมัน	497	0.42
A304	ยูคาลิปตัส	227	0.19
A305	สัก	3	0
A317	หมาก	20	0.02
A317/A401	หมาก/ไม้ผลผสม	123	0.1

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A317/A419	หมาก/มังคุด	44	0.04
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	111	0.09
A401	ไม้ผลผสม	2,519	2.11
A401/A505	ไม้ผลผสม/พริกไทย	10	0.01
A403	ทุเรียน	1,411	1.18
A403/A404	ทุเรียน/เงาะ	74	0.06
A403/A411	ทุเรียน/กล้วย	218	0.18
A403/A413	ทุเรียน/ลำไย	7	0.01
A403/A416	ทุเรียน/ขนุน	275	0.23
A403/A419	ทุเรียน/มังคุด	624	0.52
A403/A420	ทุเรียน/กลางสาด ลองกอง	30	0.03
A403/A429	ทุเรียน/มะปราง มะยงชิด	5	0
A404	เงาะ	42	0.04
A408	มะม่วงหิมพานต์	157	0.13
A411	กล้วย	86	0.07
A411/A416	กล้วย/ขนุน	35	0.03
A413	ลำไย	38	0.03
A413/A419	ลำไย/มังคุด	32	0.03
A415	มะละกอ	4	0
A416	ขนุน	910	0.76
A416/A419	ขนุน/มังคุด	47	0.04
A419	มังคุด	474	0.4
A419/A420	มังคุด/กลางสาด ลองกอง	128	0.11
A420	กลางสาด ลองกอง	9	0.01
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	33	0.03
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	15	0.01

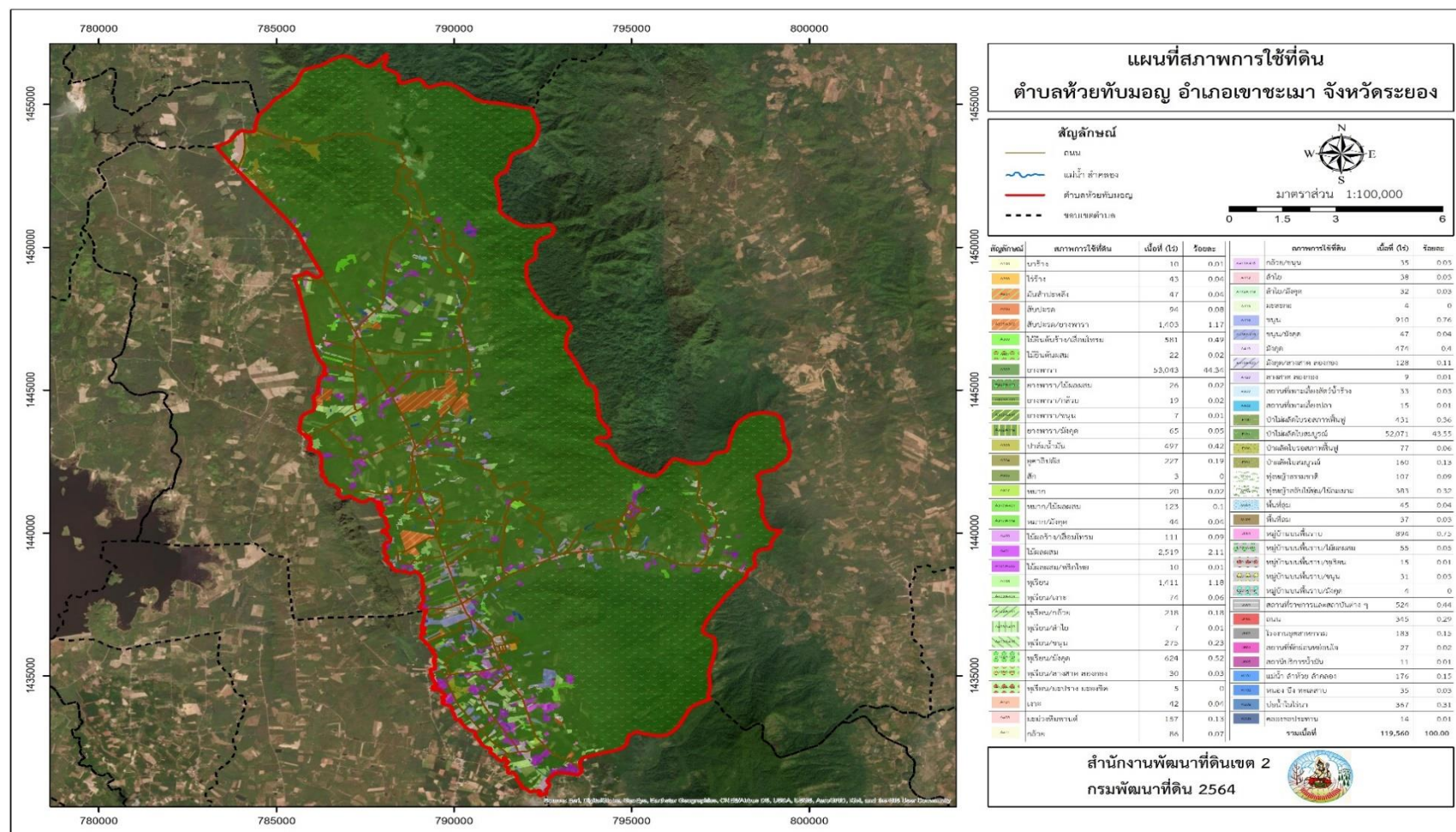
ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
F	พื้นที่ป่าไม้	52,739	44.1
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	431	0.36
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	52,071	43.55
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	77	0.06
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	160	0.13
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	572	0.48
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	107	0.09
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	383	0.32
M201	พื้นที่ลุ่ม	45	0.04
M405	พื้นที่ถม	37	0.03
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	592	0.5
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	176	0.15
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	35	0.03
W202	บ่อน้ำในไร่นา	367	0.31
W203	คลองชลประทาน	14	0.01
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		119,560	100.00

ที่มา: กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2561)

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2562 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลห้วยทับมอญ มีประชากรรวม 8,006 คน แยกเป็นชาย 3,960 คน เป็นหญิง 4,046 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 41.69 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,877 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,361 ครัวเรือน หรือร้อยละ 35.10 เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,516 ครัวเรือน หรือร้อยละ 64.90 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4 และรูปที่ 2-7

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ปี 2562

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลห้วยทับมอญ	3,877	3,960	4,046	8,006
หมู่ที่ 1 บ้านคลองหิน	896	993	986	1,979
หมู่ที่ 2 บ้านห้วยทับมอญ	865	639	626	1,265
หมู่ที่ 3 บ้านเขาพัง	235	301	327	628
หมู่ที่ 4 บ้านสีระมัน	544	604	680	1,284
หมู่ที่ 5 บ้านปากแพรก	281	323	342	665
หมู่ที่ 6 บ้านยางเอน	403	428	431	859
หมู่ที่ 7 บ้านเขาจันทร์	332	416	401	817
หมู่ที่ 8 บ้านห้วยหัว	321	259	253	509

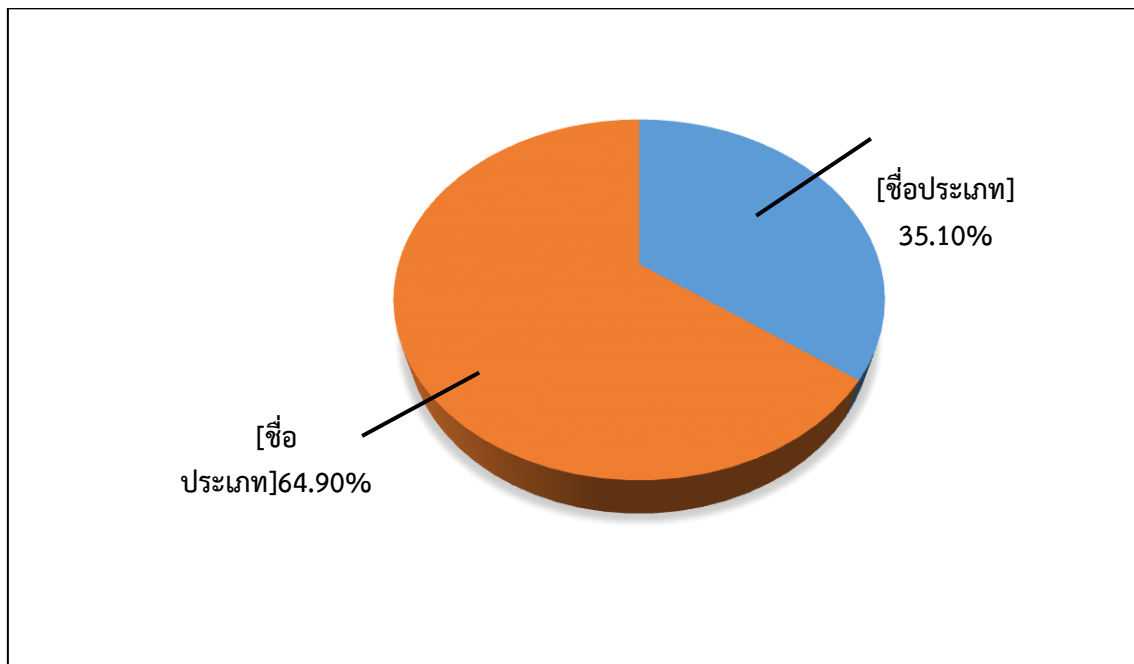
ที่มา : กรมการปกครอง (2562)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ปี 2564

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	3,877	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,361	35.10
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	2,516	64.90

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2562)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2564)

รูปที่ 2-7 สัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

2) สภาพทั่วไป

ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเขาชะเมาประมาณ 3 กิโลเมตร มีระยะทางจากถนนสายสุขุมวิท บริเวณแยกเขาดิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เข้ามาประมาณ 26 กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางสายสี่แยกพัฒนา-เขาดิน มีระยะทางจากถนนสายบ้านบึง-แกลง บริเวณสี่แยกไฟแดงวังจันทร์ อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง เข้ามาประมาณ 18 กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางสายอำเภอวังจันทร์-อำเภอเขาชะเมา และมีระยะทางห่างจากจังหวัดระยองประมาณ 74 กิโลเมตรปัจจุบันมีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้ประชาชนสามารถสัญจรได้สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยมากขึ้น การไฟฟ้าจัดให้มีไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านเพื่อทำให้เกิดแสงสว่าง เพื่อสะดวกในการเดินทางและลดอุบัติเหตุ ลดปัญหาอาชญากรรม รวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตำบลห้วยทับมอญมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน และมีการขยายเขตไฟฟ้าเป็นบางจุด

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ตำบลห้วยทับมอญมีแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค โดยใช้แม่น้ำประแสร์ ยาวประมาณ 25 กิโลเมตร มีต้นกำเนิดจากทิวเขาในเขตจังหวัดจันทบุรีไหลผ่านท้องที่ของอำเภอเขาชะเมา อำเภอแกลง ลงสู่ทะเลที่ตำบลปากน้ำประแสร์ อำเภอแกลง และมีคลองที่สำคัญ ได้แก่ คลองโพล์ คลองปลาก้าง คลองห้วยทับมอญ และแม่น้ำประปาในหมู่บ้าน น้ำบาดาล และน้ำบ่อ แต่ยังคงมีบางหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำ ใช้อุปโภค-บริโภคในช่วงฤดูแล้ง

4) สถาบันการศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษา 4 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียน 1 แห่ง

5) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 1 แห่ง โรงพยาบาล 1 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ 1 แห่ง สำนักงานหน่วยมาลาเรีย 1 แห่ง สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง สถานีตำรวจ 1 แห่ง ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 8 แห่ง

6) สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ น้ำตกเขาชะเมา น้ำตกคลองปลาก้าง และวัดเขาวงกต
ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ปี 2561

สภาพสังคม	จำนวน (แห่ง)
แหล่งน้ำตามธรรมชาติ	
น้ำตก	2
ลำน้ำ/ลำห้วย	17
สถาบันการศึกษา	
โรงเรียนระดับประถมศึกษา	4
โรงเรียนมัธยมศึกษา	1
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะในหมู่บ้าน(แห่ง)	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	1
โรงพยาบาล	1
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	1
สำนักงานหน่วยมาลาเรีย	1
สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล	1
สถานีตำรวจ	1
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	8
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ	
น้ำตก	2
วัดเขาวงกต	1

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชะเมา (2559)

7) หมอดินอาสา กรมพัฒนาที่ดิน

หมอดินอาสาในตำบลห้วยทับมอญ มีจำนวน 9 ราย คือ

1. นายจำปา ดาศรี	หมอดินอาสาระดับตำบล
2. นายชรินทร์ รัตนวิจิตร	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
3. นายเกียรติชัย ดวงผาสุก	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
4. นายบุญเชิด ถมยา	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
5. นายปิ่น ดวงสนธิ์	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
6. นายอภิรักษ์ วรรณทวีสุข	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
7. นายรณชัย จันทน์นวล	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
8. นายรุ่งโรจน์ โนรี	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
9. นายวิทยา สนบ้านเกาะ	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน

(กรมพัฒนาที่ดิน, 2564)

8) การถือครองที่ดิน

ปี 2561 ประชากรตำบลห้วยทับมอญ จำนวน 7,177 คน ถือครองที่ดินเฉลี่ยคนละ 14.934 ไร่

9) ลักษณะทางเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจของตำบลห้วยทับมอญ ส่วนใหญ่ชาวบ้านมีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำไร่ ทำสวน ยางพารา สับปะรด ทุเรียน มังคุด ขนุน ปาล์มน้ำมัน อาชีพรอง คือ การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ เลี้ยงไก่ เลี้ยงเป็ด และสุกร นอกจากนี้หลังฤดูกาลทำการเกษตร ชาวบ้านบางส่วนประกอบอาชีพรับจ้างเสริม เช่น กรรมกรหรืองานก่อสร้างในตัวเมืองระยองหรือพื้นที่ใกล้เคียง

9.1) การประกอบอาชีพ

ตำบลห้วยทับมอญ เป็นพื้นที่เหมาะทำการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำไร่ ทำสวน สำหรับอาชีพนอกภาคการเกษตร ได้แก่ รับจ้างทางการเกษตรและค้าขายผลผลิตทางการเกษตร

9.1.1) อาชีพทำเกษตรกรรม ได้แก่ การปลูกยางพารา ไม้ผล รองลงมาได้แก่ อาชีพเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ ไก่ เป็ด สุกร ในตำบลจะมีอาสาสมัครปศุสัตว์ประจำหมู่บ้านเกี่ยวกับการรักษาโรค การผสมพันธุ์สัตว์ และด้านอาชีพประมงตำบลห้วยทับมอญ จะทำมาหากินตามแหล่งน้ำธรรมชาติ และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป

9.2) ด้านแรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่จะใช้แรงงานจากคนภายในตำบลเพราะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ นอกนั้นเป็นรับจ้างทั่วไป รับราชการ รับเหมาก่อสร้าง และงานอื่นๆ

9.3) ด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ ในพื้นที่ตำบลห้วยทับมอญ มีแหล่งน้ำที่สำคัญหลายแห่ง คือ แม่น้ำประแสร์ คลองโพธิ์ คลองปลาก้าง คลองห้วยทับมอญ ฝายเก็บน้ำ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญที่ใช้ในการเพาะปลูก มีพื้นที่ของตำบลติดกับเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง และเขตรักษาพันธุ์

สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน แต่แหล่งน้ำธรรมชาติเหล่านี้ไม่เพียงพอต่อการอุปโภค-บริโภค และการทำการเกษตรของเกษตรกรตำบลห้วยทับมอญในช่วงฤดูแล้ง

9.4) ด้านรายได้-รายจ่าย

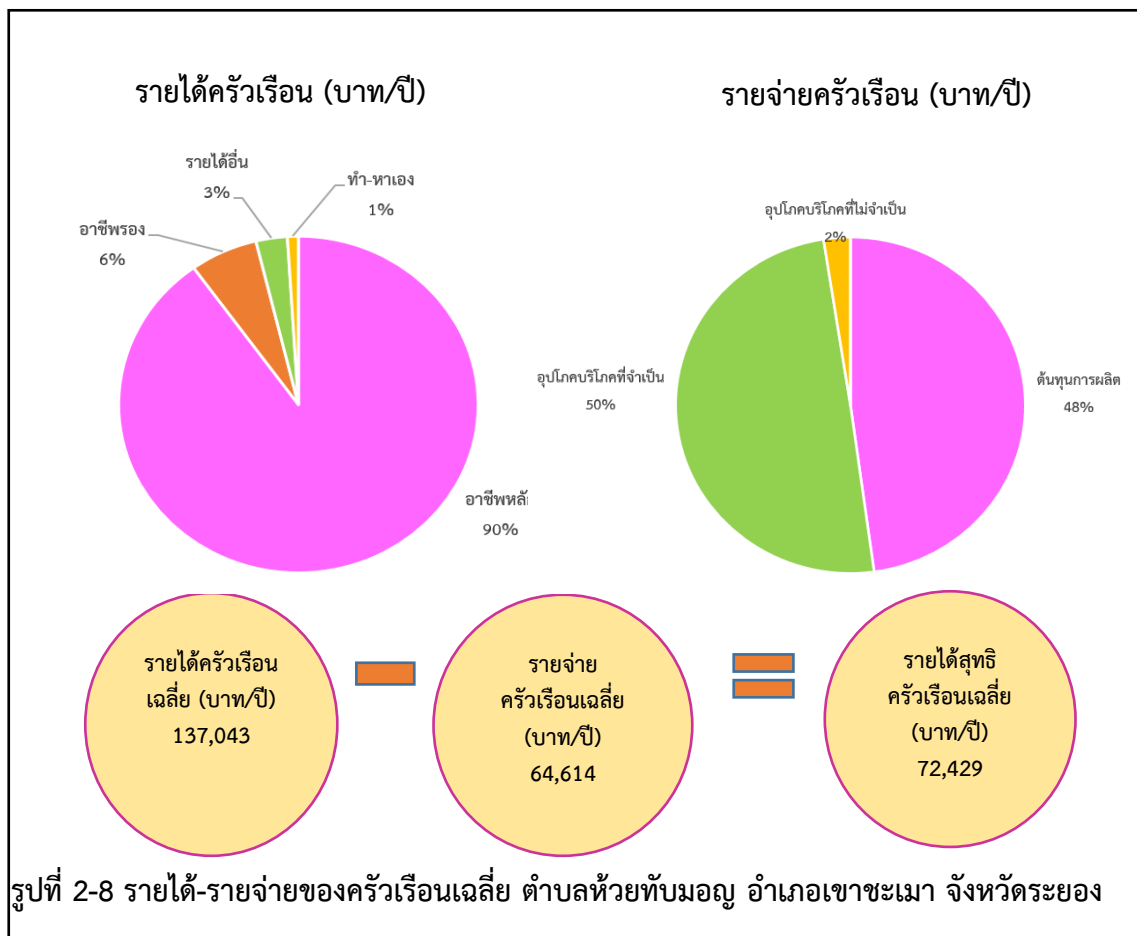
จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2562 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 137,043 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 68,744 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 64,614 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 32,416 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 72,429 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 36,328 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-6 และรูปที่ 2-8 (กรมการพัฒนาชุมชน, 2562)

ตารางที่ 2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ปี 2562

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
ตำบลห้วยทับมอญ	127,411	8,621	3,996	1,389	137,043	68,744	64,614	32,416
หมู่ที่ 1 บ้านคลองหิน	107,838	479	785	0	109,103	47,473	40,821	17,762
หมู่ที่ 2 บ้านห้วยทับมอญ	128,461	1,043	8,560	476	103,542	61,003	105,306	46,369
หมู่ที่ 3 บ้านเขาพัง	77,869	236	621	0	78,727	40,938	33,342	17,338
หมู่ที่ 4 บ้านสีระมัน	189,646	3,817	0	0	193,464	109,706	61,318	34,771
หมู่ที่ 5 บ้านปากแพรก	89,109	859	234	0	90,203	42,605	34,895	16,482
หมู่ที่ 6 บ้านยางเอน	96,525	17,267	8,502	9,191	131,488	81,966	106,981	66,690
หมู่ที่ 7 บ้านเขาจันทร์	117,792	17,972	5,427	0	141,193	72,390	68,320	35,028
หมู่ที่ 8 บ้านห้อยหัว	212,045	27,297	7,837	1,441	248,621	93,867	65,928	24,891

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2562)

บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

1) ป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน และพื้นที่นอกเขตประกาศ

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-1 และรูปที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย

รายชื่อ	ราชกิจจานุเบกษา	เนื้อที่ (ไร่)
อุทยานแห่งชาติ		
เขาชะเมา-เขาวง	เล่ม 92 ตอนที่ 267 ลงวันที่ 31 ธันวาคม 2518	18,078
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า		
เขาอ่างฤๅไน		27,629
พื้นที่นอกเขตประกาศ		74,082

2) ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่

2.1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535)

- เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 44,997 ไร่
- เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 63,933 ไร่
- เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) เนื้อที่ 10,860 ไร่

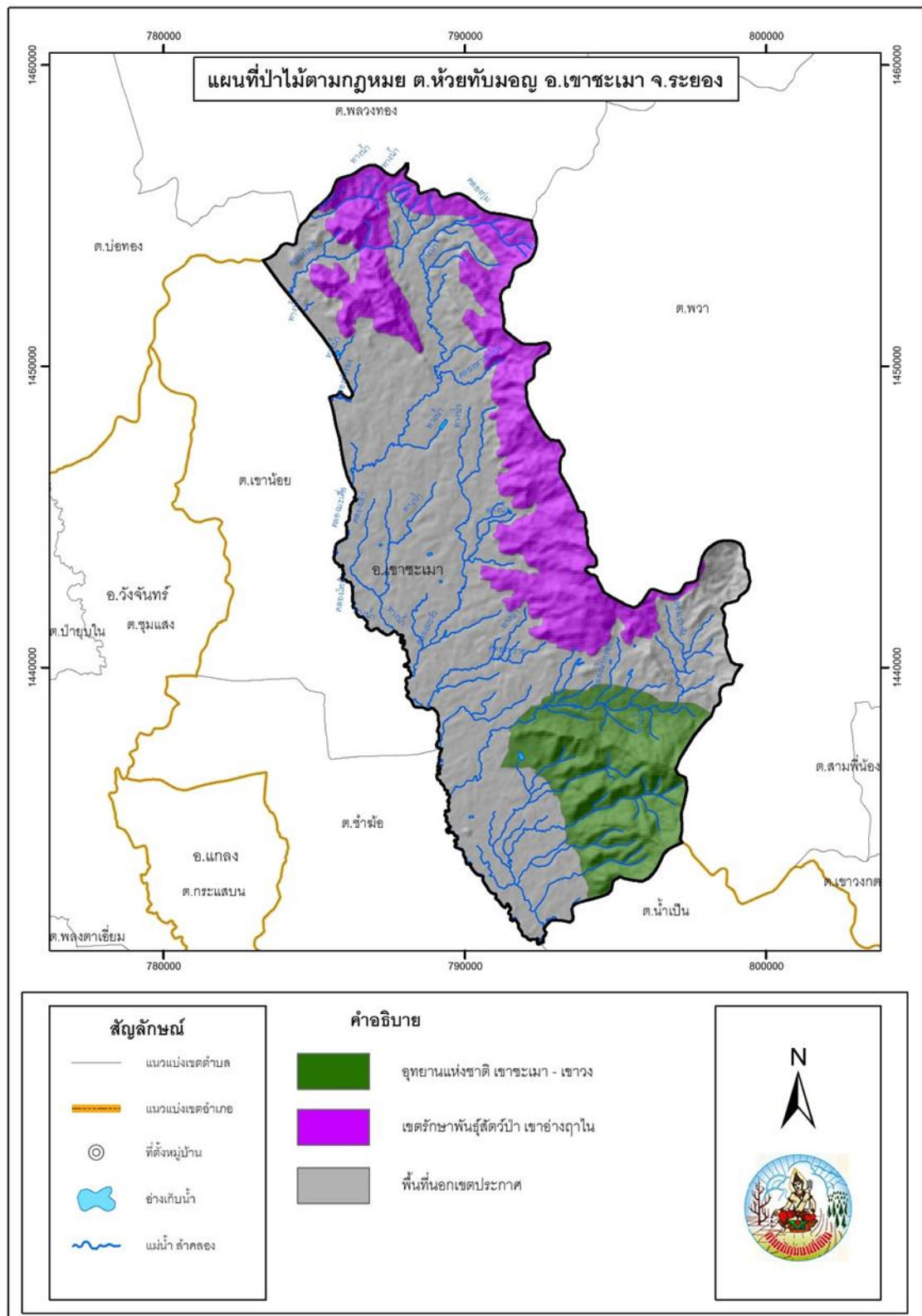
ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-2

2.2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528)

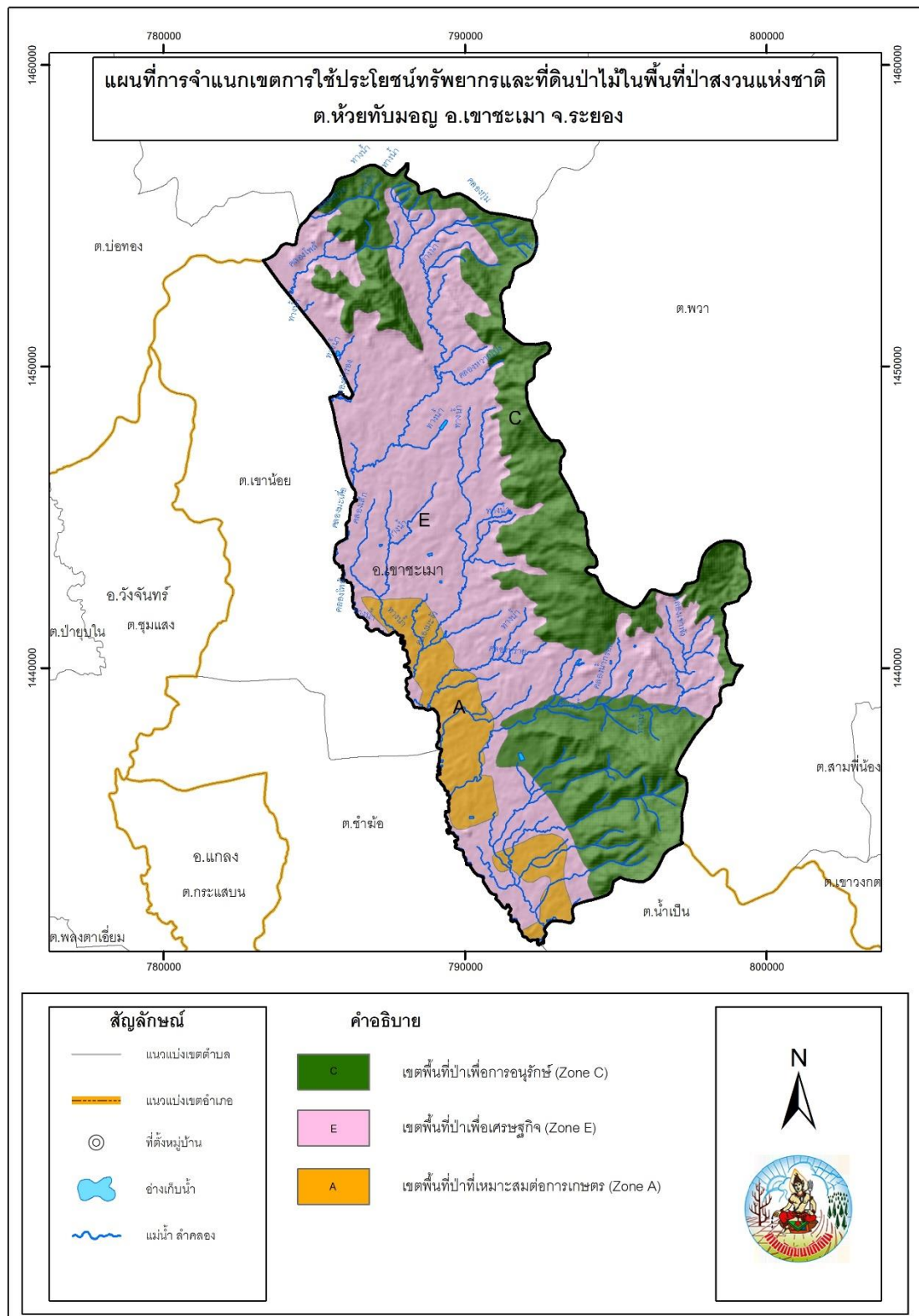
- ชั้นที่ 1A เนื้อที่ 13,371 ไร่
- ชั้นที่ 1B เนื้อที่ 578 ไร่
- ชั้นที่ 2 เนื้อที่ 21,250 ไร่
- ชั้นที่ 3 เนื้อที่ 19,805 ไร่
- ชั้นที่ 4 เนื้อที่ 30,327 ไร่
- ชั้นที่ 5 เนื้อที่ 34,290 ไร่
- ชั้นที่ W เนื้อที่ 169 ไร่

ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-3

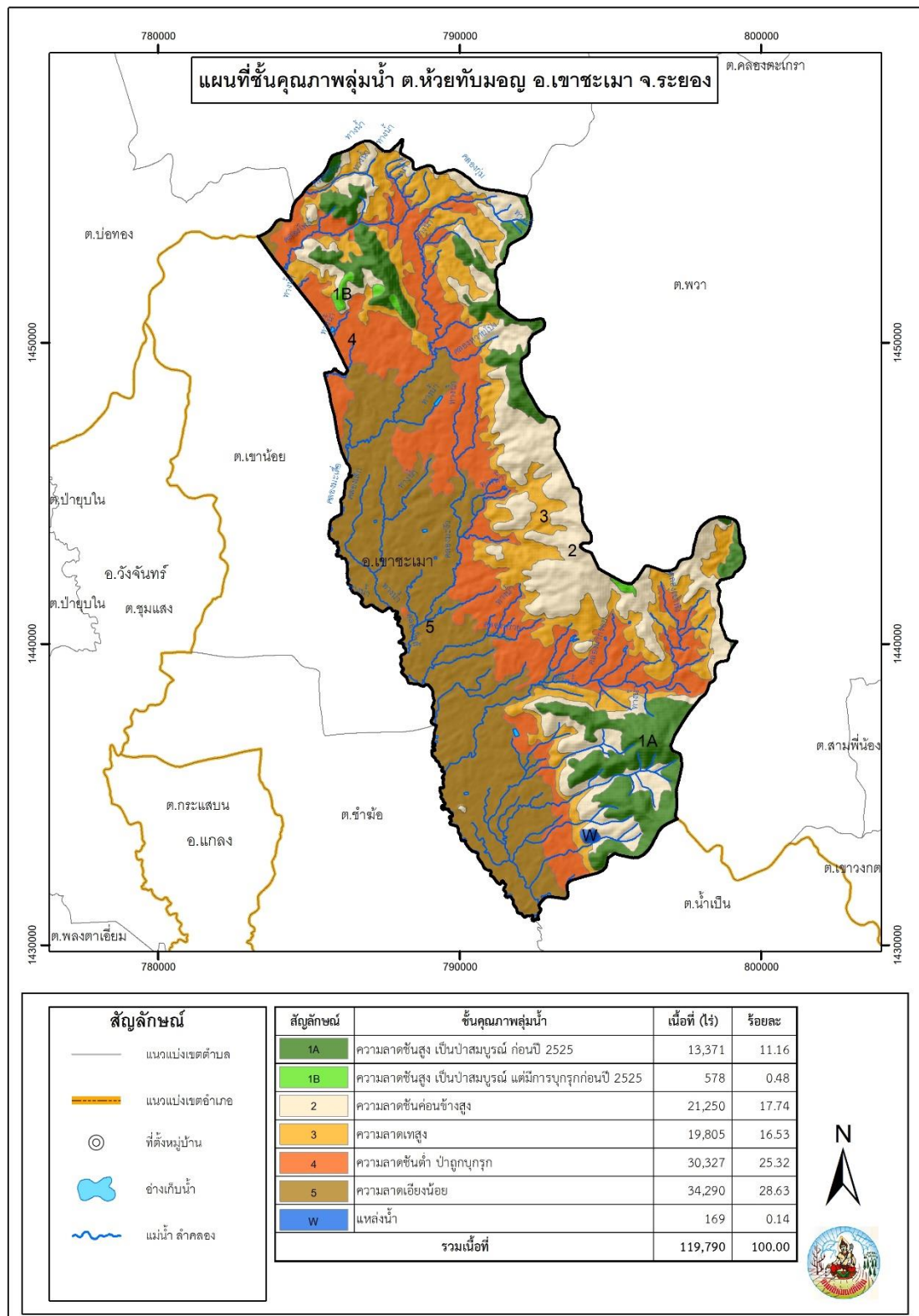
ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้น คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้นไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

รูปที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

รูปที่ 3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

รูปที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำประแสร์ คลองโพล้ คลองปลาก้าง คลองห้วยทับมอญ ฝายเก็บน้ำ

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ประกอบด้วย

1) ชุดดินฉลอง (Chl) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Chl-slC : ชุดดินฉลอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 890 ไร่ หรือร้อยละ 0.74 ของพื้นที่ตำบล

2) ชุดดินชุมพร (Cp) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 3,858 ไร่ หรือร้อยละ 3.23 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 5 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

2.1) หน่วยแผนที่ดิน Cp-slB : ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 357 ไร่ หรือร้อยละ 0.30 ของพื้นที่ตำบล

2.2) หน่วยแผนที่ดิน Cp-slC : ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 218 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของพื้นที่ตำบล

2.3) หน่วยแผนที่ดิน Cp-gslB : ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 245 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของพื้นที่ตำบล

2.4) หน่วยแผนที่ดิน Cp-gslC : ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,090 ไร่ หรือร้อยละ 1.75 ของพื้นที่ตำบล

2.5) หน่วยแผนที่ดิน Cp-gslB : ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 948 ไร่ หรือร้อยละ 0.79 ของพื้นที่ตำบล

3) ชุดดินคลองซาก (Kc) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 798 ไร่ หรือร้อยละ 0.67 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

3.1) หน่วยแผนที่ดิน Kc-gslC : ชุดดินคลองซาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 693 ไร่ หรือร้อยละ 0.58 ของพื้นที่ตำบล

3.2) หน่วยแผนที่ดิน Kc-gslD : ชุดดินคลองซาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 91 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของพื้นที่ตำบล

3.3) หน่วยแผนที่ดิน Kc-gslE : ชุดดินคลองซาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 14 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของพื้นที่ตำบล

4) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 11,606 ไร่ หรือร้อยละ 9.71 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

4.1) หน่วยแผนที่ดิน Knk-slB : ชุดดินคลองนกระทุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 6,165 ไร่ หรือร้อยละ 5.16 ของพื้นที่ตำบล

4.2) หน่วยแผนที่ดิน Knk-slC : ชุดดินคลองนกระทุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,441 ไร่ หรือร้อยละ 4.55 ของพื้นที่ตำบล

5) ดินคล้ายชุดดินคลองนกระทุงที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง (Knk-mw) สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Knk-mw-slB : ดินคล้ายชุดดินคลองนกระทุงที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,808 ไร่ หรือร้อยละ 3.19 ของพื้นที่ตำบล

6) ดินคล้ายชุดดินคลองนกระทุงที่เป็นดินลึก (Knk-d) สภาพพื้นที่เป็นที่ลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Knk-d-slC : ดินคล้ายชุดดินคลองนกระทุงที่เป็นดินลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 23 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของพื้นที่ตำบล

7) ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่เป็นดินร่วนละเอียด (LL-fl) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน LL-fl-clA : ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,660 ไร่ หรือร้อยละ 2.22 ของพื้นที่ตำบล

8) ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีศิลาแลงอ่อน (LL-pic) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 2,024 ไร่ หรือร้อยละ 1.69 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

8.1) หน่วยแผนที่ดิน LL-pic-clA : ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 231 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของพื้นที่ตำบล

8.2) หน่วยแผนที่ดิน LL-pic-clB : ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,793 ไร่ หรือร้อยละ 1.50 ของพื้นที่ตำบล

9) ดินคล้ายชุดดินนาทอนที่เป็นดินเหนียวปนชื้นส่วนหยาบ (Ntn-csk) สภาพพื้นที่เป็นเนินเขา มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ntn-csk-gclE : ดินคล้ายชุดดินนาทอนที่เป็นดินเหนียวปนชื้นส่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5 ไร่

10) ชุดดินพะโต๊ะ (Pto) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชัน มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 3,188 ไร่ หรือร้อยละ 2.67 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

10.1) หน่วยแผนที่ดิน Pto-gslC : ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,497 ไร่ หรือร้อยละ 2.09 ของพื้นที่ตำบล

10.2) หน่วยแผนที่ดิน Pto-gslD : ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 691 ไร่ หรือร้อยละ 0.58 ของพื้นที่ตำบล

11) ชุดดินระนอง (Rg) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 2,725 ไร่ หรือร้อยละ 2.28 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

11.1) หน่วยแผนที่ดิน Rg-gsIC : ชุดดินระนอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,412 ไร่ หรือร้อยละ 1.18 ของพื้นที่ตำบล

11.2) หน่วยแผนที่ดิน Rg-gsID : ชุดดินระนอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 294 ไร่ หรือร้อยละ 0.25 ของพื้นที่ตำบล

11.3) หน่วยแผนที่ดิน Rg-vgsIE : ชุดดินระนอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวดมาก ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,019 ไร่ หรือร้อยละ 0.85 ของพื้นที่ตำบล

12) ชุดดินรือเสาะ (Ro) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ro-siA : ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,951 ไร่ หรือร้อยละ 2.47 ของพื้นที่ตำบล

13) ชุดดินสวี (Sw) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 3,406 ไร่ หรือร้อยละ 2.85 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

13.1) หน่วยแผนที่ดิน Sw-slB : ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 612 ไร่ หรือร้อยละ 0.51 ของพื้นที่ตำบล

13.2) หน่วยแผนที่ดิน Sw-sclB : ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,226 ไร่ หรือร้อยละ 1.86 ของพื้นที่ตำบล

13.3) หน่วยแผนที่ดิน Sw-gsIC : ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 568 ไร่ หรือร้อยละ 0.48 ของพื้นที่ตำบล

14) ชุดดินท่าชะ (Te) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 19,214 ไร่ หรือร้อยละ 16.06 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 4 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

14.1) หน่วยแผนที่ดิน Te-sIA : ชุดดินท่าชะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,941 ไร่ หรือร้อยละ 1.62 ของพื้นที่ตำบล

14.2) หน่วยแผนที่ดิน Te-slB : ชุดดินท่าชะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,620 ไร่ หรือร้อยละ 3.86 ของพื้นที่ตำบล

14.3) หน่วยแผนที่ดิน Te-sIA/d3c : ชุดดินท่าชะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ลึกปานกลางถึงชั้นกรวดลูกรัง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 804 ไร่ หรือร้อยละ 0.67 ของพื้นที่ตำบล

14.4) หน่วยแผนที่ดิน Te-slB/d3c : ชุดดินท่าชะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ลึกปานกลางถึงชั้นกรวดลูกรัง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 11,849 ไร่ หรือร้อยละ 9.91 ของพื้นที่ตำบล

15) ดินคล้ายชุดดินท่าชะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง (Te-mw) สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 4,888 ไร่ หรือร้อยละ 4.21 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

14.1) หน่วยแผนที่ดิน Te-mw-sIA : ดินคล้ายชุดดินท่าแซะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,428 ไร่ หรือร้อยละ 3.70 ของพื้นที่ตำบล

14.4) หน่วยแผนที่ดิน Te-mw-sIB/d3c : ดินคล้ายชุดดินท่าแซะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ลึกปานกลางถึงชั้นกรวดลูกรัง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 460 ไร่ หรือร้อยละ 0.38 ของพื้นที่ตำบล

16) ชุดดินวังสะพุง (Ws) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ws-clC : ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4 ไร่

17) พื้นที่เบ็ดเตล็ด (Miscellaneous areas) มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 57,512 ไร่ หรือร้อยละ 48.12 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 7 หน่วยแผนที่ดิน คือ

17.1) หน่วยแผนที่ดิน AQ : พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 48 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของพื้นที่ตำบล

17.2) หน่วยแผนที่ดิน MARSH : ที่ลุ่มชื้นแฉะ มีเนื้อที่ 45 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของพื้นที่ตำบล

17.3) หน่วยแผนที่ดิน ML : ที่ดินดัดแปลง มีเนื้อที่ 37 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของพื้นที่ตำบล

17.4) หน่วยแผนที่ดิน SC : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 54,705 ไร่ หรือร้อยละ 45.76 ของพื้นที่ตำบล

17.5) หน่วยแผนที่ดิน Road : ถนน มีเนื้อที่ 341 ไร่ หรือร้อยละ 0.29 ของพื้นที่ตำบล

17.6) หน่วยแผนที่ดิน U : พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,744 ไร่ หรือร้อยละ 1.46 ของพื้นที่ตำบล

17.7) หน่วยแผนที่ดิน W : พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 592 ไร่ หรือร้อยละ 0.50 ของพื้นที่ตำบล

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-3 ถึง 3-4 และรูปที่ 3-4 ถึง 3-5

ตารางที่ 3-2 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดระยอง

หน่วยแผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Chl-slC	ชุดดินฉลวง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	890	0.74
Cp-slB	ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	948	0.79
Cp-slC	ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	245	0.21
Cp-gslB	ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	2,090	1.75
Cp-gslC	ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	357	0.30
Cp-gsclB	ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	218	0.18
Kc-gclC	ชุดดินคลองขาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	693	0.58
Kc-gclD	ชุดดินคลองขาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	91	0.08
Kc-gclE	ชุดดินคลองขาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	14	0.01
Knk-slB	ชุดดินคลองนกระทุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	23	0.02
Knk-slC	ชุดดินคลองนกระทุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	3,808	3.19
Knk-d-slC	ดินคล้ายชุดดินคลองนกระทุงที่เป็นดินลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	6,165	5.16
Knk-mw-slB	ดินคล้ายชุดดินคลองนกระทุงที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	5,441	4.55
Ll-fl-clA	ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	2,660	2.22
Ll-pic-clA	ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	231	0.19
Ll-pic-clB	ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	1,793	1.50
Ntn-csk-gclE	ดินคล้ายชุดดินนาทอนที่เป็นดินเหนียวปนหินส่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	5	0
Pto-gslC	ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	2,497	2.09

ตารางที่ 3-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Pto-gsLD	ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	691	0.58
Rg-gsLC	ชุดดินระนอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	1,412	1.18
Rg-gsLD	ชุดดินระนอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	294	0.25
Rg-vgsLE	ชุดดินระนอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวดมาก ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	1,019	0.85
Ro-slA	ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนแฉะ ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	2,951	2.47
Sw-slB	ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	568	0.48
Sw-sclB	ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	2,226	1.86
Sw-gsLC	ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	612	0.51
Te-slA	ชุดดินท่าชะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	4,428	3.70
Te-slB	ชุดดินท่าชะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	460	0.38
Te-slA/d3c	ชุดดินท่าชะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ลึกปานกลางถึงชั้นกรวดลูกรัง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	1,941	1.62
Te-slB/d3c	ชุดดินท่าชะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ลึกปานกลางถึงชั้นกรวดลูกรัง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	804	0.67
Te-mw-slA	ดินคล้ายชุดดินท่าชะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	4,620	3.86
Te-mw-slB/d3c	ดินคล้ายชุดดินท่าชะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง ลึกปานกลางถึงชั้นกรวดลูกรัง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	11,849	9.91
Ws-clC	ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	4	0
AQ	พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	48	0.04
MARSH	ที่ลุ่มชื้นแฉะ	45	0.04

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

ตารางที่ 3-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
ML	ที่ดินดัดแปลง	37	0.03
SC	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	54,705	45.76
Road	ถนน	341	0.29
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,744	1.46
W	พื้นที่น้ำ	592	0.50
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		119,560	100.00

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2562)

ตารางที่ 3-3 สมบัติดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัส ที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียม ที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Chl-slC	5-12	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	890	0.74
Cp-slB	2-5	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	948	0.79
Cp-slC	5-12	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	245	0.21
Cp-gslB	2-5	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	2,090	1.75
Cp-gslC	5-12	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	357	0.30
Cp-gslB	2-5	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	218	0.18
Kc-gclC	5-12	ดี	<10	35-75	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	693	0.58
Kc-gclD	12-20	ดี	<10	35-75	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	91	0.08
Kc-gclE	20-35	ดี	<10	35-75	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	14	0.01
Knk-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	23	0.02
Knk-slC	5-12	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	3,808	3.19
Knk-d-slC	5-12	ดี	<10	<35	100-150	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	6,165	5.16
Knk-mw-slB	2-5	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	5,441	4.55
LL-fl-clA	0-2	ดี	10-20	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	2,660	2.22
LL-pic-clA	0-2	ดี	10-20	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	231	0.19
LL-pic-clB	2-5	ดี	10-20	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	1,793	1.50
Ntn-csk-gclE	20-35	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	5	0
Pto-gslC	5-12	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	2,497	2.09
Pto-gslD	12-20	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	691	0.58
Rg-gslC	5-12	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	1,412	1.18
Rg-gslD	12-20	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	294	0.25

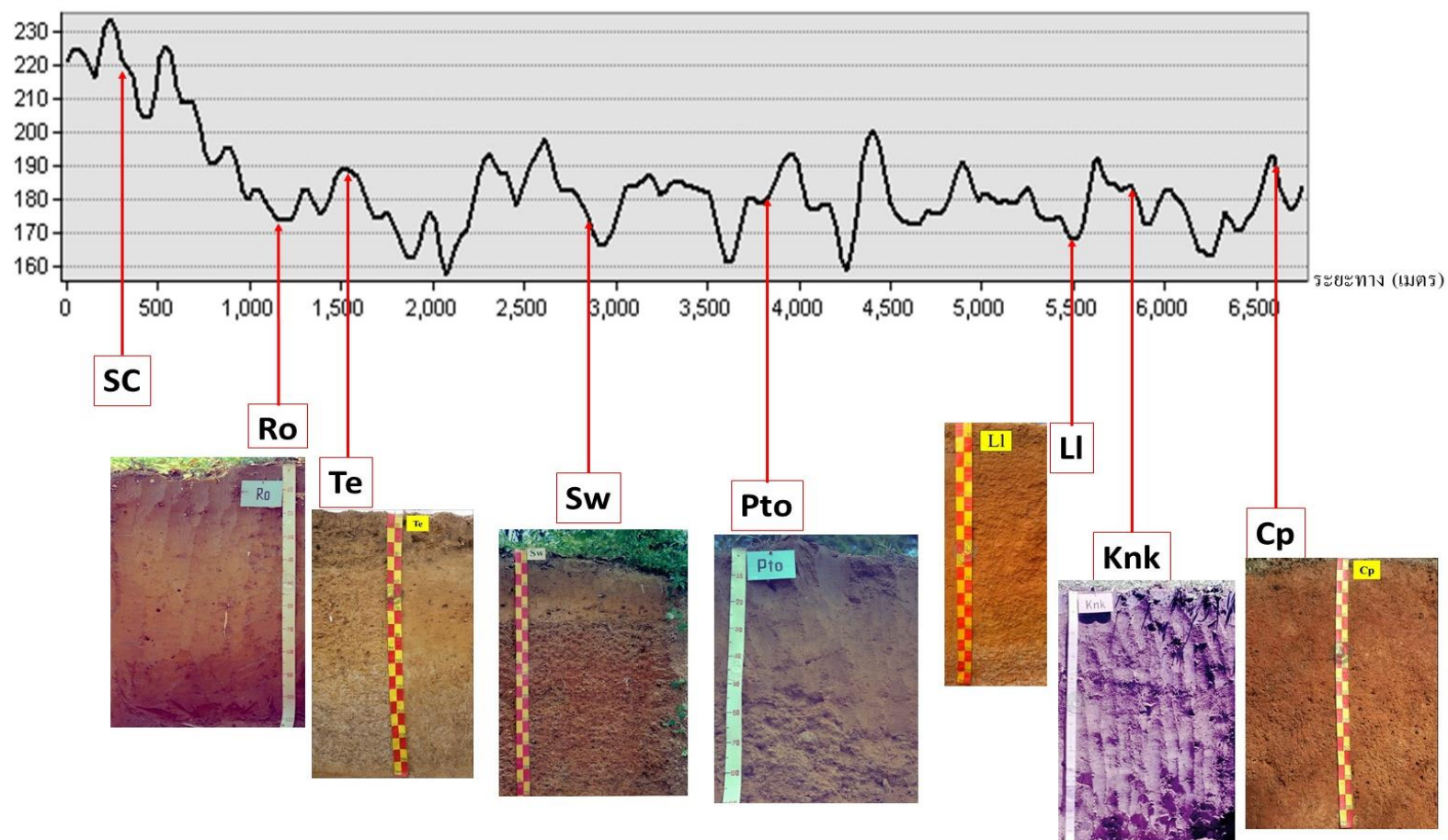
ตารางที่ 3-3 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัส ที่เป็นประโยชน์ (P_2O_5)	โพแทสเซียม ที่เป็นประโยชน์ (K_2O)	ความอุดมสมบูรณ์	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Rg-vgsIE	20-35	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	1,019	0.85
Ro-silA	0-2	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	2,951	2.47
Sw-slB	2-5	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	568	0.48
Sw-sclB	2-5	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	2,226	1.86
Sw-gslC	5-12	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	612	0.51
Te-slA	0-2	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	4,428	3.70
Te-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	460	0.38
Te-slA/d3c	0-2	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	1,941	1.62
Te-slB/d3c	2-5	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	804	0.67
Te-mw-slA	0-2	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	4,620	3.86
Te-mw-slB/d3c	2-5	ดีปานกลาง	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	11,849	9.91
Ws-clC	5-12	ดี	10-20	35-75	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	4	0

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2562)

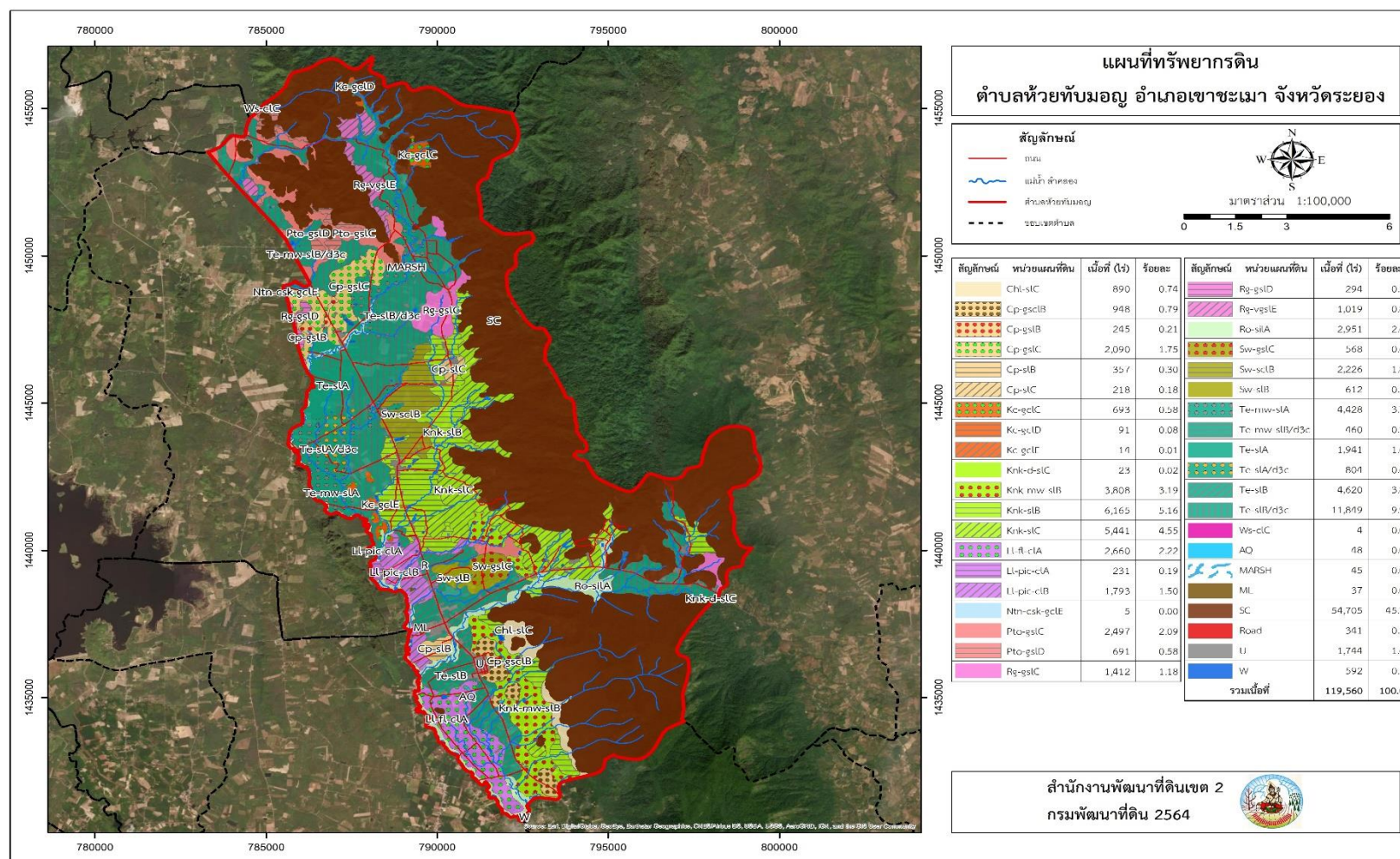
ความสูงระดับทะเลปานกลาง (เมตร)

รูปที่ 3-4 ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

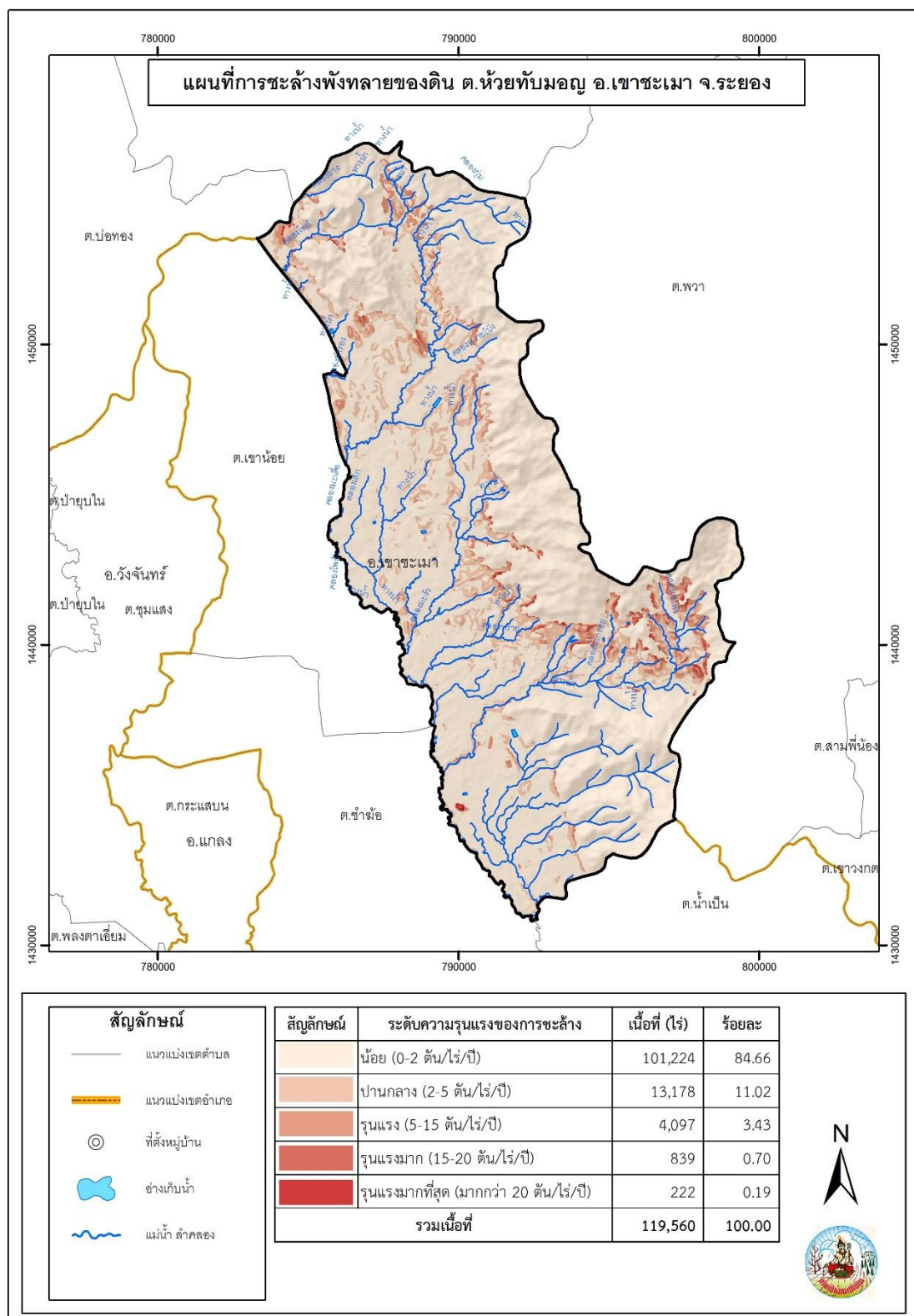
รูปที่ 3-5 ทรัพยากรดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีการชะล้างพังทลายของดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-5 และรูปที่ 3-6

ตารางที่ 3-4 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

การชะล้างพังทลายของดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
น้อย (0-2 ตัน/ไร่/ปี)	101,224	84.66
ปานกลาง (2-5 ตัน/ไร่/ปี)	13,178	11.02
รุนแรง (5-15 ตัน/ไร่/ปี)	4,097	3.43
รุนแรงมาก (15-20 ตัน/ไร่/ปี)	839	0.70
รุนแรงมากที่สุด (>20 ตัน/ไร่/ปี)	222	0.19
รวม	119,560	100.00

รูปที่ 3-6 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลห้วยทับมอญ คือ

- 1) ขาดแคลนน้ำ
- 2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3) กรมสิทธิที่ดินทำกิน

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลห้วยทับมอญ มีความต้องการ 3 ประการ คือ

- 1) แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 3) ต้องการกรรมสิทธิ์ที่ดินทำกิน

1) กรณีการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดินนั้น การชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่มีรายละเอียดดังนี้

น้อย	เนื้อที่ 101,224 ไร่ (84.66 %)
ปานกลาง	เนื้อที่ 13,178 ไร่ (11.02 %)
รุนแรง	เนื้อที่ 4,097 ไร่ (3.43 %)
รุนแรงมาก	เนื้อที่ 839 ไร่ (0.70 %)
รุนแรงมากที่สุด	เนื้อที่ 222 ไร่ (0.19 %)

เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินดังกล่าว มีความจำเป็นต้องจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

ในส่วนของความอุดมสมบูรณ์ของดินนั้น จากการวิเคราะห์ดินในพื้นที่ตำบลห้วยทับมอญ พบว่า

ปฏิกิริยาของดินส่วนใหญ่มีสภาพเป็นกรด ควรปรับสภาพให้เป็นกลาง

ธาตุอาหารที่สำคัญ คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม ค่อนข้างต่ำ จำเป็นต้องมีการปรับปรุง

2) กรณีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลห้วยทับมอญ คือ บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

อนึ่ง บ่อน้ำในไร่นา มีข้อจำกัดในเรื่องเอกสารสิทธิ์ที่ดิน เนื่องจากพื้นที่ในตำบลดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติ เขาชะเมา-เขาวง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน และพื้นที่นอกเขตประกาศตามกฎหมาย จึงไม่สามารถยื่นคำร้องขอบ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตรได้ แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ พื้นที่ตำบลห้วยทับมอญ ควรได้รับการรับรองเป็นพื้นที่ การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐ (คทช.) และขอพื้นที่ให้จังหวัดระยองดูแล เนื่องจากการขออนุญาตทำประโยชน์ของหน่วยงานต่างๆ จะได้ง่ายขึ้น

3) กรณีความต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกินนั้น ควรจะเป็นภาระหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ผลจากการจัดทำกรมีส่วนร่วมนของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

- 1) **แรงขับเคลื่อน (Driver)** มี 4 ประการ คือ
 - 1.1) ดินเสื่อมโทรม
 - 1.2) น้ำขาดแคลน
 - 1.3) การไร้กรรมสิทธิ์ที่ดิน
 - 1.4) การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ
- 2) **แรงกดดัน (Pressure)** ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 4 ประการ คือ
 - 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.2) จัดหาแหล่งน้ำ
 - 2.3) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร
 - 2.4) แก้ปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์
- 3) **สถานะ (State)** ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ
 - 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
 - 3.2) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภค
 - 3.3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
 - 3.4) ราษฎรเรียกร้องสิทธิ์ในที่ดิน
- 4) **ผลกระทบ (Impact)** ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ
 - 4.1) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
 - 4.2) รายได้น้อย
 - 4.3) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต
- 5) **การตอบสนอง (Response)** ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
 - อดีต-ปัจจุบัน**
 - 5.1) อ่างเก็บน้ำ
 - 5.2) ฝ่ายชลประทาน
 - 5.3) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ
 - 5.4) ปฏิรูปที่ดิน
 - 5.5) จัดที่ดินโดย คทช.
 - 5.6) จัดรูปแปลงนา
 - 5.7) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด
 - 5.8) ป่อน้ำไร่นา

- 5.9) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ
- 5.10) ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชใช้น้ำน้อย

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
 - (2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-2

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

- 1) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน
- 2) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ได้แก่ ทุเรียน ขนุน มังคุด ไม้ผลผสม

(รูปที่ 4-2)

เดือน ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. มันสำปะหลัง	มันสำปะหลัง											
2. สับปะรด	สับปะรด											
3. กล้วย	กล้วย											
4. ยางพารา	ยางพารา											
5. ปาล์มน้ำมัน	ปาล์มน้ำมัน											
6. ไม้ผล	ทุเรียน มังคุด ขนุน ลองกอง เงาะ											

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง โดยกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน พบว่า มีดิน 10 ชุดดิน และ 6 ดินคล้ายชุดดิน โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย พืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มี 6 ชนิด ได้แก่ มันสำปะหลัง สับปะรด กล้วย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล (ทุเรียน เงาะ มังคุด)

5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลและระดับจังหวัด (บัณฑิต ต้นศิริ และคำณ ไทรพิง, 2542) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

มันสำปะหลัง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-slC , Cp-gsclB , Cp-gslB , Cp-gslC , Cp-slB , Cp-slC , Kc-gclC , Knk-d-slC , Knk-mw-slB , Knk-slB , Knk-slC , Ll-fl-clA , Ll-pic-clA , Ll-pic-clB , Pto-gslC , Rg-gslC , Ro-silA , Sw-gslC , Sw-sclB , Sw-slB , Te-mw-slA , Te-mw-slB/d3c , Te-slA , Te-slA/d3c , Te-slB , Te-slB/d3c และ Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kc-gclD , Pto-gslD และ Rg-gslD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ศักยภาพการใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kc-gclE , Ntn-csk-gclE และ Rg-vgsLE

สับปะรด

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-slC , Knk-d-slC , Knk-mw-slB , Knk-slB , Knk-slC , Ll-fl-clA , Ll-pic-clA , Ll-pic-clB , Pto-gslC , Ro-silA , Sw-gslC , Sw-sclB , Sw-slB , Te-mw-slA , Te-mw-slB/d3c , Te-slA , Te-slA/d3c , Te-slB , Te-slB/d3c และ Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cp-gslB , Cp-gslB , Cp-gslC , Cp-slB , Cp-slC , Kc-gclC , Kc-gclD , Pto-gslD , Rg-gslC และ Rg-gslD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ศักยภาพการใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kc-gclE , Ntn-csk-gclE และ Rg-vgsLE

กล้วย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-slC , Knk-d-slC , Knk-mw-slB , Knk-slB , Knk-slC , Ll-fl-clA , Ll-pic-clA , Ll-pic-clB , Pto-gslC , Ro-silA , Sw-gslC , Sw-sclB , Sw-slB , Te-mw-slA , Te-mw-slB/d3c , Te-slA , Te-slA/d3c , Te-slB , Te-slB/d3c และ Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cp-gslB , Cp-gslB , Cp-gslC , Cp-slB , Cp-slC , Kc-gclC , Kc-gclD , Pto-gslD , Rg-gslC และ Rg-gslD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ศักยภาพการใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kc-gclE , Ntn-csk-gclE และ Rg-vgsLE

ยางพารา

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ศักยภาพการใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-slC , Knk-d-slC , Knk-mw-slB , Knk-slB , Knk-slC , Ll-fl-clA , Ll-pic-clA , Ll-pic-clB , Pto-gslC ,

Pto-gslD , Ro-silA , Sw-gslC , Sw-sclB , Sw-slB , Te-mw-slA , Te-mw-slB/d3c , Te-slA , Te-slA/d3c , Te-slB , Te-slB/d3c และ Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ศักยภาพการใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cp-gslB , Cp-gslB , Cp-gslC , Cp-slB , Cp-slC , Kc-gclC , Kc-gclD , Kc-gclE , Ntn-csk-gclE , Rg-gslC , Rg-gslD และ Rg-vgsLE

ป่าลุ่มน้ำมัน

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ศักยภาพการใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-slC , Knk-d-slC , Knk-mw-slB , Knk-slB , Knk-slC , Ll-fl-clA , Ll-pic-clA , Ll-pic-clB , Pto-gslC , Pto-gslD , Ro-silA , Sw-gslC , Sw-sclB , Sw-slB , Te-mw-slA , Te-mw-slB/d3c , Te-slA , Te-slA/d3c , Te-slB , Te-slB/d3c และ Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ศักยภาพการใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cp-gslB , Cp-gslB , Cp-gslC , Cp-slB , Cp-slC , Kc-gclC , Kc-gclD , Kc-gclE , Ntn-csk-gclE , Rg-gslC , Rg-gslD และ Rg-vgsLE

ไม้ผล (ทุเรียน เงาะ มังคุด)

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ศักยภาพการใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-slC , Knk-d-slC , Knk-mw-slB , Knk-slB , Knk-slC , Ll-fl-clA , Ll-pic-clA , Ll-pic-clB , Pto-gslC , Pto-gslD , Ro-silA , Sw-gslC , Sw-sclB , Sw-slB , Te-mw-slA , Te-mw-slB/d3c , Te-slA , Te-slA/d3c , Te-slB , Te-slB/d3c และ Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ศักยภาพการใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cp-gslB , Cp-gslB , Cp-gslC , Cp-slB , Cp-slC , Kc-gclC , Kc-gclD , Kc-gclE , Ntn-csk-gclE , Rg-gslC , Rg-gslD และ Rg-vgsLE

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

หน่วยแผนที่ดิน	มันสำปะหลัง	สับปะรด	กล้วย	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล (ทุเรียนเงาะ มังคุด)
Chl-slC	S2ens	S2en	S2en	S2n	S2n	S2n
Cp-slB	S2rms	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Cp-slC	S2erns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Cp-gslB	S2rms	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Cp-gslC	S2erns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Cp-gsclB	S2rms	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Kc-gclC	S2ern	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Kc-gclD	S3e	S3er	S3er	S3r	S3r	S3r
Kc-gclE	N	N	N	S3ewr	S3ewr	S3ewr
Knk-slB	S2ns	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n
Knk-slC	S2ens	S2en	S2en	S2n	S2n	S2n
Knk-d-slC	S2ens	S2en	S2en	S2n	S2n	S2n
Knk-mw-slB	S2ons	S2on	S2n	S2on	S2n	S2on
Ll-fl-clA	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n
Ll-pic-clA	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n
Ll-pic-clB	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n
Ntn-csk-gclE	N	N	N	S3ewr	S3ewr	S3ewr
Pto-gslC	S2ens	S2en	S2ern	S2rn	S2rn	S2rn
Pto-gslD	S3e	S3e	S3e	S2ewrn	S2ewrn	S2ewrn

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	มันสำปะหลัง	สับปะรด	กล้วย	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล (ทุเรียนเงาะ มังคุด)
Rg-gslC	S2erns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Rg-gslD	S3e	S3er	S3er	S3r	S3r	S3r
Rg-vgsIE	N	N	N	S3ewr	S3ewr	S3ewr
Ro-silA	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n
Sw-slB	S2ns	S2n	S2rn	S2rn	S2rn	S2rn
Sw-sclB	S2ns	S2n	S2rn	S2rn	S2rn	S2rn
Sw-gslC	S2ens	S2en	S2ern	S2rn	S2rn	S2rn
Te-slA	S2ns	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n
Te-slB	S2ns	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n
Te-slA/d3c	S2ns	S2n	S2rn	S2rn	S2rn	S2rn
Te-slB/d3c	S2ns	S2n	S2rn	S2rn	S2rn	S2rn
Te-mw-slA	S2ons	S2on	S2n	S2on	S2n	S2on
Te-mw-slB/d3c	S2eons	S2eon	S2ern	S2ron	S2rn	S2ron
Ws-clC	S2e	S2e	S2er	S2r	S2r	S2r

หมายเหตุ: 1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4

2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน:

n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร r = การหยั่งลึกของราก
w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร e = เสียหายจากการกัดกร่อน

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”¹ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายความว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในโอกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	คำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	<u>นโยบายหลัก</u> 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.4 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน 10.2 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน 10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล <u>นโยบายเร่งด่วน</u> 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม
4	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตร

² ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 วันที่ 13 ตุลาคม 2561

กับสิ่งแวดล้อม		
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
7	แผนพัฒนาภาคตะวันออก พ.ศ. 2560-2565	ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 5 แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
8	การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 1 (พ.ศ. 2561-2565)	ประเด็นการพัฒนาที่ 2 พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ประเด็นการพัฒนาที่ 4 เร่งแก้ไขปัญหาวิกฤตมลพิษและพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
9	ยุทธศาสตร์จังหวัดระยอง พ.ศ. 2564	ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ควบคู่กับการพัฒนาไปสู่เกษตรอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวให้เติบโตควบคู่กับภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรมอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 2 ป้องกัน อนุรักษ์ ปั่นฟู และควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วม
10	ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดระยอง พ.ศ. 2564	ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)

11	ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง (พ.ศ.2561-2564)	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตร และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคม และการเมือง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาการเกษตร เศรษฐกิจ และปรับโครงสร้างให้สมดุลและแข่งขันได้
12	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดิน อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลห้วยทับมอญ ใช้อุทิศศาสตร์จังหวัดระยอง พ.ศ. 2562 เป็นแนวทาง ซึ่งยุทธศาสตร์จังหวัดระยอง พ.ศ. 2562 ได้เชื่อมโยง กับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนา รายสาขาต่างๆ หรือแผนเฉพาะด้าน เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตอุตสาหกรรม และพื้นที่แหล่งน้ำ รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่ป่าไม้	54,052	45.21
2. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	62,790	52.51
2.1 เขตปลูกพืชไร่	1,544	1.29
1) มันสำปะหลัง	47	0.04
2) สับปะรด	94	0.08
3) พืชไร่ผสม	1,403	1.17
2.2) เขตปลูกไม้ผล	7,135	5.98
1) ทุเรียน	1,411	1.18
2) ขนุน	910	0.76
3) มังคุด	474	0.4
4) ไม้ผลผสม	4,340	3.64
2.3) เขตปลูกไม้ยืนต้น	54,096	45.23
1) ยางพารา	53,043	44.34
2) ปาล์มน้ำมัน	497	0.42
3) ยูคาลิปตัส	227	0.19
4) ไม้ยืนต้นผสม	329	0.28
2.4) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	15	0.01
3. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,943	1.63
4. เขตอุตสาหกรรม	183	0.15
5. พื้นที่แหล่งน้ำ	592	0.5
รวม	119,560	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.1 เขตป่าไม้

มีเนื้อที่ 54,052 ไร่ หรือร้อยละ 45.21 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย และมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน และพื้นที่นอกเขตประกาศ รวมไปถึงพื้นที่คงสภาพป่าแต่อยู่นอกเขตอุทยาน หรือพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าสมบูรณ์ พื้นที่ชุ่มน้ำ และพื้นที่อื่นๆ เช่น พื้นที่เกษตรกรรมร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ละเมาะ เป็นต้น

6.4.2 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 62,790 ไร่ หรือร้อยละ 52.51 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 2 เขต ดังนี้

2) เขตปลูกพืชไร่

2.1) เขตปลูกมันสำปะหลัง มีเนื้อที่ 47 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินฉลอง (Chl) ชุดดินชุมพร (Cp) ชุดดินคลองซาก (Kc) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินลำภูรา (LL) ชุดดินพะโต๊ะ (Pto) ชุดดินระนอง (Rg) ชุดดินรือเสาะ (Ro) ชุดดินสวี (Sw) ชุดดินท่าแซะ (Te) และชุดดินวังสะพุง (Ws)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของดินสูงในพื้นที่ลาดชัน
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปลูกมันสำปะหลังให้ได้ผลผลิตสูง

2) กรมชลประทาน สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำ และฝายน้ำล้น

2.2) เขตปลูกสับปะรด มีเนื้อที่ 94 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินฉลอง (Chl) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินลำภูรา (LL) ชุดดินพะโต๊ะ (Pto) ชุดดินรือเสาะ (Ro) ชุดดินสวี (Sw) ชุดดินท่าชะ (Te) และชุดดินวังสะพุง (Ws)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- มีการชะล้างพังทลายของดินสูงในพื้นที่ลาดชัน
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) *กรมส่งเสริมการเกษตร* ส่งเสริมและอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปลูกสับปะรดให้ได้ผลผลิตสูง และผลักดันสับปะรดให้เป็นพืชเชิงชีทางภูมิศาสตร์ (GI)

2) *กรมชลประทาน* สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำ และฝายน้ำล้น

3) เขตไม้ผล

3.1) เขตปลูกทุเรียน มีเนื้อที่ 1,411 ไร่ หรือร้อยละ 1.18 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินฉลอง (Chl) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินลำภูรา (LL) ชุดดินพะโต๊ะ (Pto) ชุดดินรือเสาะ (Ro) ชุดดินสวี (Sw) ชุดดินท่าชะ (Te) และชุดดินวังสะพุง (Ws)

3.2) เขตปลูกขนุน มีเนื้อที่ 910 ไร่ หรือร้อยละ 0.76 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินฉลอง (Chl) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินลำภูรา (LL) ชุดดินพะโต๊ะ (Pto) ชุดดินรือเสาะ (Ro) ชุดดินสวี (Sw) ชุดดินท่าชะ (Te) และชุดดินวังสะพุง (Ws)

3.3) เขตปลูกมังคุด มีเนื้อที่ 474 ไร่ หรือร้อยละ 0.4 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินฉลอง (Chl) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินลำภูรา (LL) ชุดดินพะโต๊ะ (Pto) ชุดดินรือเสาะ (Ro) ชุดดินสวี (Sw) ชุดดินท่าชะ (Te) และชุดดินวังสะพุง (Ws)

3.4) เขตไม้ผลผสม มีเนื้อที่ 4,340 ไร่ หรือร้อยละ 3.64 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินฉลอง (Chl) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินลำภูรา (LL) ชุดดินพะโต๊ะ (Pto) ชุดดินรือเสาะ (Ro) ชุดดินสวี (Sw) ชุดดินท่าชะ (Te) และชุดดินวังสะพุง (Ws)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- ดินค่อนข้างเป็นกรด

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีใน

อัตราส่วนที่เหมาะสม

- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา และแหล่งน้ำชุมชน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการจัดรูปแปลงนา บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และแหล่งน้ำ

ชุมชน

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนชุดคลองคลองระบายน้ำ เพื่อระบบน้ำออกจากพื้นที่ในช่วงฝนตกชุก และสร้างอ่างเก็บน้ำ

2) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำเกษตร เพื่อเพิ่มและสร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

3) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล

4) เขตปลูกไม้ยืนต้น

4.1) เขตปลูกยางพารา มีเนื้อที่ 53,043 ไร่ หรือร้อยละ 44.34 ของเนื้อที่ตำบล ขุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ขุดดินฉลอง (Chl) ขุดดินคลองนกระทุง (Knk) ขุดดินลำภูรา (LL) ขุดดินพะโต๊ะ (Pto) ขุดดินรือเสาะ (Ro) ขุดดินสวี (Sw) ขุดดินท่าแซะ (Te) และขุดดินวังสะพุง (Ws)

4.2) เขตปาล์มน้ำมัน มีเนื้อที่ 497 ไร่ หรือร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่ตำบล ขุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ขุดดินฉลอง (Chl) ขุดดินคลองนกระทุง (Knk) ขุดดินลำภูรา (LL) ขุดดินพะโต๊ะ (Pto) ขุดดินรือเสาะ (Ro) ขุดดินสวี (Sw) ขุดดินท่าแซะ (Te) และขุดดินวังสะพุง (Ws)

4.3) เขตยูคาลิปตัส มีเนื้อที่ 227 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่ตำบล ขุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ขุดดินลำภูรา (LL)

4.2) เขตไม้ยืนต้นผสม มีเนื้อที่ 329 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินฉลอง (Chl) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินลำภูรา (LL) ชุดดินพะโต๊ะ (Pto) ชุดดินรือเสาะ (Ro) ชุดดินสวี (Sw) ชุดดินท่าชะ (Te) และชุดดินวังสะพุง (Ws)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูงในพื้นที่ลาดชัน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์ เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

การยางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง

5) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 15 ไร่หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพพื้นที่เป็นสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ต้องปฏิบัติตามนโยบายด้านการใช้พื้นที่เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างเข้มงวด เนื่องจากกิจกรรมนี้อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ข้างเคียง
- ควรกำหนดเขตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้ชัดเจนเพื่อควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ

6.4.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 1,943 ไร่ หรือร้อยละ 1.63 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยเขตชุมชน สถานที่ราชการ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานีบริการน้ำมัน และพื้นที่ถม เป็นต้น

พื้นที่ชุมชนที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินนี้ เป็นชุมชนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน หากมีการขยายตัวในอนาคต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่อง เครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ระบบประปา เพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน

6.4.4 เขตอุตสาหกรรม

มีเนื้อที่ 183 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรม และลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบล ห้วยทับมอญ (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2561) ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และ คำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

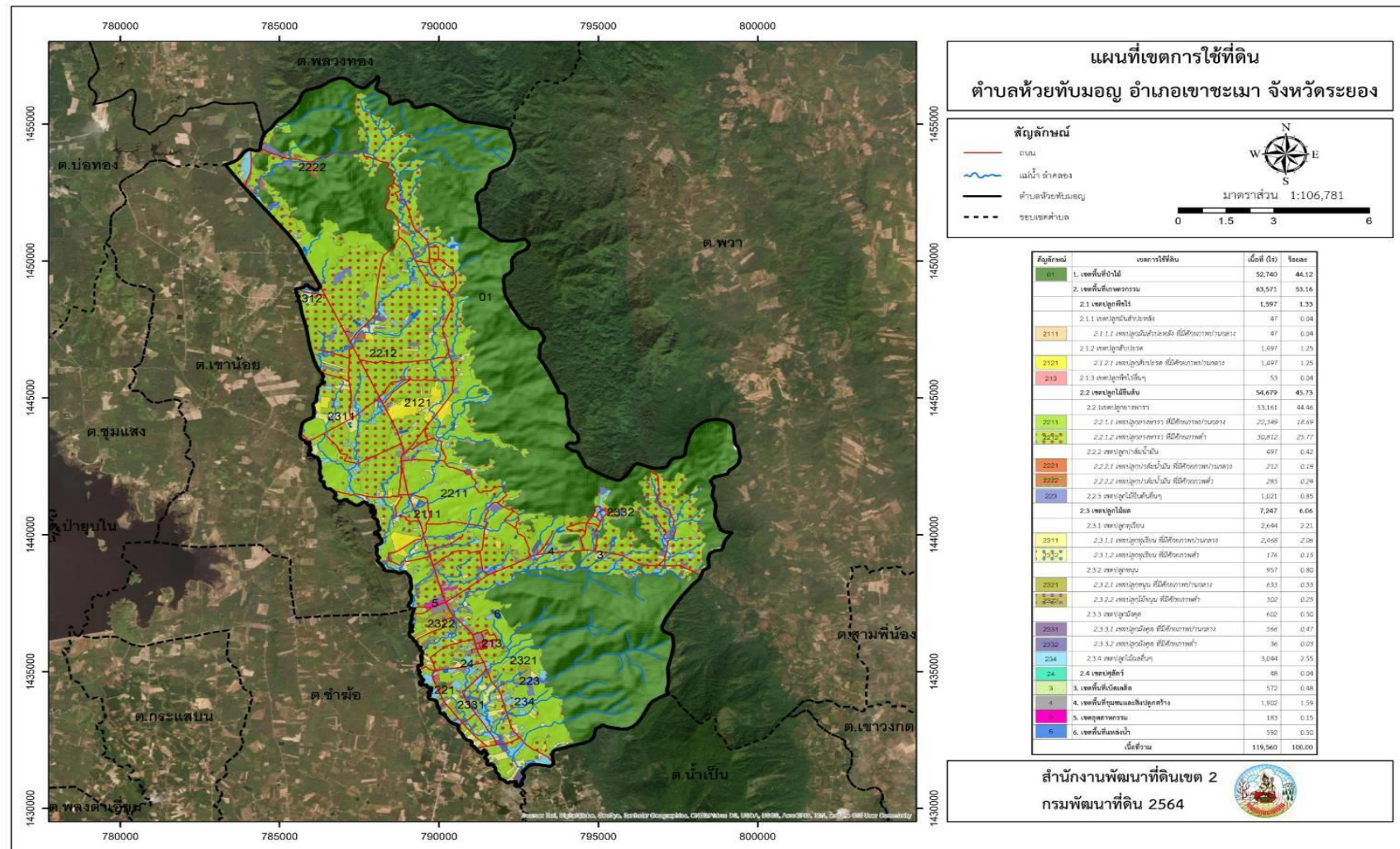
6.4.5 เขตแหล่งน้ำ

มีเนื้อที่ 592 ไร่ หรือร้อยละ 0.5 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ คลองชลประทาน หนอง บึงต่างๆ อ่างเก็บน้ำ และบ่อน้ำ แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และใช้ในด้านเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติและแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของ ชุมชน

รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ ควรดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่ง น้ำที่สร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้ลำน้ำตื้นเขินและถูก บุกกรุก หมันขุดลอกคูคลอง ไม่ทิ้งขยะหรือปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้ กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคและการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทับมอญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

เดือน ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. มันสำปะหลัง	มันสำปะหลัง											
2. สับปะรด	สับปะรด											
3. กล้วย	กล้วย											
4. ยางพารา	ยางพารา											
5. ปาล์มน้ำมัน	ปาล์มน้ำมัน											
6. ไม้ผล	ทุเรียน มังคุด ขนุน ลองกอง เงาะ											

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

6.6 การจัดการความเสี่ยง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชนและเทศบาลตำบลห้วยทับมอญ ให้แก้ไขปัญหา รวม 5 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายกันน้ำ เป็นต้น (2) สร้างอ่าง ฝ่ายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ขุดเจาะบ่อบาดาล (4) ก่อสร้างคลองส่งน้ำ เพื่อการกระจายน้ำ และ (5) ป้องกันน้ำท่วม นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาแต่ละเรื่องและแต่ละพื้นที่ได้ จำเป็นต้องดำเนินการเป็นระบบทั้งตำบล จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาทั้ง 5 ประการได้

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง แล้ว จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2564

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทับมอญไปเสนอต่อสภาเทศบาลตำบลห้วยทับมอญ เพื่อมีมติ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินระยอง เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง จำนวน 3 โครงการ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) ปั่นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2564

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรร ให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 1.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 1.1.2) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 1.1.3) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
 - 1.1.4) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด

- 1.2) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 1.2.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดระยอง/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระยอง)

1.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

1.3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

1.4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

3) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ ส่งเสริม/สนับสนุนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (สำนักงานประมงจังหวัดระยอง)

7.4.2 พื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานระยอง)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ตำบลห้วยทับมอญ เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2564 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ การก่อสร้างฝาย เป็นต้น

นอกจากนี้เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2564 กำนันตำบลห้วยทับมอญ และผู้ร่วมประชุมกล่าวถึงข้อจำกัดของสภาพพื้นที่ โดยปัญหาหลักของพื้นที่คือพื้นที่ตำบลห้วยทับมอญส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าไม้ ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน มีบางส่วนที่อยู่ในพื้นที่สปก.คือหมู่ที่ 1,2,4 ซึ่งก็เป็นเขตสปก.แต่บางส่วนไม่ใช่ทั้งหมดของหมู่บ้านด้วย ดังนั้นการพัฒนาตำบล การขอโครงการของทุกหน่วยงานเป็นสิ่งที่ยากลำบากต่อการพัฒนาตำบลห้วยทับมอญเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นปัญหานี้เป็นปัญหาหลักของประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก เห็นควรแก้ไขปัญหาเรื่องพื้นที่ก่อนเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นจึงจะขอรับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน จึงจะสามารถพัฒนาตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ขัดต่อหลักของกฎเกณฑ์ของพื้นที่ด้วย

สถานีพัฒนาที่ดินระยองได้สอบถามความต้องการของชุมชนและการขอรับการสนับสนุนแผนงานของตำบลห้วยทับมอญ ได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลห้วยทับมอญในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และ (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาทางด้านข้อจำกัดของพื้นที่ คือ ปัญหาการถือครองที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติ ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของดินนั้นจะรวมถึง (1) การชะล้างพังทลายของดิน (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการ

เปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดิน และอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนาไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป

ในกรณีของการขาดแคลนนํ้า นั้น นอกจากมีผลจากการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจืดขึ้น เขินดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมการใช้น้ำเพิ่มขึ้น การเกษตรก็เพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนนํ้าจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระเบิดขาดแคลนนํ้าและนํ้าท่วม จะสรุปได้ว่ามี 4 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายกั้นน้ำ เป็นต้น (2) สร้างอ่าง ฝ่ายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ขุดเจาะบ่อบาดาล (4) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ

เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าวทั้ง 4 ประการนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้ว สรุปได้ว่า “ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง แล้วจะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนนํ้าทั้งตำบลห้วยทับมอญได้โดยสิ้นเชิง”

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2564

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1. พื้นที่เกษตรกรรม		
1.1 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 1,544 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 7,135 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	31,500
1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 54,096 ไร่	1.2 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	2,550
	1.3 ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน	42,500
	1.4 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	750
	1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	
	2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	8,800
	3. โครงการพัชรสุธาคชาานุรักษ์	

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. พื้นที่เกษตรกรรม 1.1 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 1,544 ไร่ 1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 7,135 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 54,096 ไร่	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสม และต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดระยอง/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระยอง) 2. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร) 4. สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
1.4 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 15 ไร่	1. ส่งเสริม/สนับสนุนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (สำนักงานประมงจังหวัดระยอง)
2. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 592 ไร่	1. สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานระยอง)

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง แผน 5 ปี (พ.ศ. 2564-2568)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2564	2565	2566	2567	2568		2564	2565	2566	2567	2568		
1. การปรับปรุงบำรุงดิน															
เขตปลูกพืชไร่/ ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.1 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	-	1	1	1	1	5	-	29,750	29,750	29,750	29,750	119,000	พต.
เขตปลูกพืชไร่/ ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	-	200	200	200	200	800	-	3,000	3,000	3,000	3,000	12,000	พต.
เขตปลูกพืชไร่/ ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	7	8	8	8	8	49	31,500	36,000	36,000	36,000	36,000	175,500	พต.
เขตปลูกพืชไร่/ ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.5 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	ตัน	25	50	50	50	50	225	42,500	85,000	85,000	85,000	85,000	382,500	พต.
เขตปลูกพืชไร่/ ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	50	100	100	100	100	450	750	1,500	1,500	1,500	1,500	6,750	พต.
2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน															
เขตพื้นที่เกษตรกรรม,พื้นที่แหล่งน้ำ	2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนหญ้าแฝกแจกจ่ายแก่เกษตรกร เพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	250,000	22,000	22,000	22,000	22,000	22,000	110,000	พต.

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2564	2565	2566	2567	2568		2564	2565	2566	2567	2568		
3. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน															
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	3.1 พัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ประจำตำบล	แห่ง	1	1	1	1	1	5	2,550	2,550	2,550	2,550	2,550	12,750	พด.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ